

ג'קי ירחי סירב להצעות
מעיתונים בעולם כדי ליצור
קומיקס יהודי בלבד
עניין אישי, רבקי גולדפינגר

אתגרת

בשבע 1199 | כ"ו בסיוון תשפ"ו, 11.06.26

מה היה קורה לו הייתי יוצא
למסע כמו זה של דוד שוקן
הרב ליאור אנגלמן

"אלה היחידים הגאולים"

אריאלה דניאלס־מילר, אימו של סרן רואי מילר
הי"ד, רוצה לראות את כל החיילים עם כאץ'
משיח כשמטרת המלחמה מבחינתה היא
גאולה ובית מקדש: "החיילים לגמרי מבינים את
המטרה, הם צריכים להוביל לשם את כל העם"
// צורית פניגשטיין

קבוצת התקשורת הגדולה בישראל לציבור הדתי

בשבע
אונליין

רוח.
אחדות.
תקווה!

**כרטיסים במחיר מיוחד
לחברי מועדון
בהצדעה
ביחד בשבילך
שווה**

ממלך קורטש ווינציה

אורח מיוחד
שלומי
שבת

אמן אורח אלון אהל

אברהם פריד
בריכת הסולטן ירושלים
שלישי < ט"ו בתמוז < 30.6

ניהול מוסיקלי: יובל סטופל

כרטיסים באתר 'בשבע אונליין' **BE7.CO.IL**

אמא פותחת את היום ביוגורט ודבש טבעי,
אבא לא מוותר ומוסיף לו פרי טרי
ואותי, לתלמוד תורה שולחים
עם יוגורט BIO מלא סידן, ממש טעים!

יוגורט תנובה עם מלאאא סידן היוגורט של המשפחה שלי

גל אורן לרנטרס BS התמונה להמחשה בלבד

למהדרין יש תנובה 100

האקדמית חמד

חוסן, אמונה, חינוך.

קריית חינוך שדות נגב

מחשב נייד מתנה

לנרשמים לתואר ראשון

ותעודת הוראה

בכפוף לתקנון

50% הנחה

על דמי הרישום!

לנרשמים ביום הפתוח

24.6

ט' בתמוז

יום רביעי | 19:00-15:00

יום פתוח באקדמית חמד

תואר שני M.Ed.

שנה

תואר ראשון B.Ed.

יומיים בשבוע בקמפוס
אפשרות למסלול מקוצר

תואר שני ותעודת הוראה

שנתיים

הסבת אקדמאים

שנה אחת

בחלק מהתוכניות

רכבת

אפשרות לשילוב
מדרשה באקדמיה

רום
תוכנית מצוינות

לימודים
היברידיים

החזר שכר
לימוד ל-M.Ed.
בכפוף לתקנון משרד החינוך

מערך מלגות
נרחב

שנה ראשונה
חינם ל-B.Ed.
בכפוף לתקנון משרד הביטחון

www.hemdat.ac.il

כשחוסן פוגש אמונה וחינוך

למידע והרשמה חייגו * 5280

הודעה לציבור לקוחות FLYCARD

לקוחות FLYCARD היקרים, שימו לב:
בימים האחרונים, מפורסם מידע מטעה העלול ליצור בלבול
לגבי כרטיס ה-FLYCARD שלכם.

לכן, חשוב להבהיר:

אם ברשותכם כרטיס FLYCARD של כאל, בקרוב לא תהיו זכאים עוד
להטבות של אל על בכרטיס. הקניות שתבצעו בכרטיס כבר לא יצברו עבורכם
נקודות ויהלומים במועדון הנוסע המתמיד של אל על ולא תהיו זכאים
להטבות ולהנחות בלעדיות שיש רק ללקוחות FLYCARD בטיסות אל על.

כדי להמשיך וליהנות מכל יתרונות כרטיס FLYCARD של אל על,
עוברים עכשיו לכרטיס החדש של אל על וישראל כרטיס בקלות ובמהירות.
כל הנקודות והיהלומים שלכם ישויכו אוטומטית לכרטיס החדש.
כך תהיו זכאים לכל ההטבות וההנחות של מועדון הנוסע המתמיד ו-FLYCARD
ותמשיכו להפוך את הקניות שלכם לטיסות.

המעבר לכרטיס החדש פשוט, מהיר ודיגיטלי ואינו כרוך כלל בעלויות נוספות.

**לקוחות FLYCARD, הישארו ערניים ותוודאו שיש לכם FLYCARD
של אל על וישראל כרטיס, היחיד עם מכובדות מלאה בארץ ובעולם**

FLYCARD ✈️ יש רק אחד

למעבר לכרטיס החדש ובכל שאלה בקרו באתר או פנו למוקד הטלפוני

***2665** www.elal.com

שיתוף הפעולה בין מועדון הנוסע המתמיד וכאל יסתיים ביום 31.12.2026. בכפוף לתנאי החברה המנפיקה. הנפקת
הכרטיס וגובה המסגרת נתונים לשיקול דעתה הבלעדי של המנפיקה ישראל כרטיס בע"מ ו/או פרימיום אקספרס
בע"מ ו/או ישראל כרטיס מימון בע"מ ו/או הבנק. אי-עמידה בפירעון ההלוואה ו/או האשראי עלולה לגרור ריבית פיגורים
והליכי הוצאה לפועל. בכפוף למסמכי ההצטרפות לכרטיס, לתקנון FLY CARD ישראל כרטיס המפורסם באתר החברה
ולתנאי תקנון מועדון הנוסע המתמיד באתר אל על.

ימי העיון בתנ"ך

קוץ תשפ"ו

ימים ראשון-חמישי, כ"ז תמוז - ב' אב | 12-16.7

גם השנה ימי העיון יתקיימו בארבע תוכניות שונות:
תוכנית פרונטלית באלון שבות, שידורים חיים, תוכנית מקוונת ויום סיורים

תוכנית סיורים
ב' אב, 16.7

תוכנית ערב
מקוונת וייחודית

שידורים חיים מהשיעורים
באלון שבות

שיעורים פרונטליים
באלון שבות

הרצוג. לדעת. לחנך.

להרשמה ולצפייה בתוכנית המלאה היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

ניתן להקדיש שיעורים לכבוד/לזכר יקירכם

לכל השאר יש תדיראן

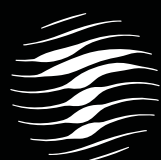

מזגן מיני מרכזי TADIRAN SENSE

המיני מרכזי היחיד בישראל שפועל כמו מזגן עילי בכל חדר

היחיד שמתאים את עצמו לכמות החדרים שרוצים לקרר, לחיסכון ושקט מקסימליים.*

*בהוספת מערכת בקרת חדרים בתשלום

TADIRAN

לייעוץ ומכירה:
1-700-703-400

מועצה לשימור
אתרי מורשת בישראל

משרד המורשת

ראשונים

פרויקט תיעוד ותיקי ומייסדי ההתיישבות

שמוליק בן שאול

האזרח הראשון בהיאחזות הנח"ל ארגמן בבקעה, מדריך חקלאי וממייסדי כפאל. מפתח שיטת החיטוי הסולרי בקרקע וזן הענבים SBS הקרוי על שמו. כיהן כיו"ר ועד יישובי הבקעה וכרכז הוועדה החקלאית במועצה.

הביאו אותנו לחשיבה מתמדת מחוץ לקופסה וליצירת פתרונות מקוריים. במסגרת תפקידי, דחפתי את החקלאות כדי לפתח את ההתיישבות מבחינה כלכלית, להביא גידולים לייצוא ואכן - זכינו להפוך מדבר לגן פורח. אחד הגילויים שלנו היה 'החיטוי הסולרי' - בשל מליחות הקרקע באזור, הנחנו עליה יריעות ניילון שקופות והשקינו מתחתיהן באמצעות מערכת טפטוף. כתוצאה מהטמפרטורות הגבוהות, הרגשתי שאדמת הגידולים רותחת וחשבתי שיתכן שנוצרת כאן פעולת חיטוי טבעי לאדמה. עם ההבנה הזו, פניתי לחוקר פרופ' יעקב קטן, שפיתח את השיטה לחיטוי קרקע חקלאית וגינות הפועלת היום בארץ ובעולם. זו הייתה פריצת דרך.

במה אתה גאה? מיומנו הראשון כאן התחלנו לשתול - חצילים, עגבניות ועוד. ב-71' שתלנו כרם והתחלנו לגדל גם זני ענבים. אני שתלתי חלקה חדשה, ואחרי שנתיים שמתי לב שגדל בה משהו קצת אחר. קראתי לחוקר מתחנת הניסיונות שבדק ושתל שוב, ואכן הפרי היה גדול, עמיד ושעים יותר. החוקר קרא לזן הזה בשם SBS - שמוליק בן שאול. בשם הזה הוא הוצג בכנס המגדלים וכך גם שווק לחו"ל, כזן אהוב במיוחד.

“
התנאים
הייחודיים בבקעה
מבחינה חקלאית,
הביאו אותנו
לחשיבה מתמדת
מחוץ לקופסה
וליצירת פתרונות
מקוריים....ואכן -
זכינו להפוך מדבר
לגן פורח.”

מה הביא אותך להתיישבות? גדלתי בכפר ויתקין למשפחה חקלאית, וכבר כילד עבדתי ברפת במשק. החקלאות תמיד משכה אותי, ובתוכן למדתי בביה"ס החקלאי 'הכפר הירוק'. אבי ליווה לאחר מלחמת העצמאות יישובים צעירים בהיבטים החברתיים והחקלאיים, והדרך הזו השפיעה גם עליי. לאחר מלחמת ששת הימים, עשו לנו בצבא סיור "תיירותי" בבקעת הירדן, יריחו ושכם... לכן, כשדני קריצ'מן מתנועת המושבים פנה אליי ב-68' שאלוה ודריך את היאחזות הנח"ל ארגמן, כבר ידעתי לאן אני הולך... כמו אבי, נרתמתי למשימה. ראיתי חשיבות ביטחונית בהתיישבות בגבול המזרחי החדש של המדינה. תפקידי היה לדאוג לחיילים לציוד אורחי, ולהתחיל להניע חקלאות בלב השממה...

יחסי השכנות. כשהגענו לאזור נזקקנו למים לחקלאות ותושב ערבי הפעיל עבורנו את המשאבה היחידה שהייתה במקום. השכנים הערבים היו מגיעים לראות מה אנחנו מצליחים לגדל וללמוד מאיתנו. במלחמת יום הכיפורים, כשרובנו גויסנו, הגיע שכן ערבי לנהוג בקומביין בשדותינו.

רגע מכונן. התנאים הייחודיים בבקעה מבחינה חקלאית,

לצפייה בקטעים מתוך הראיונות

סירקו את ה-QR.

לצפייה בכל הסרטונים כנסו

לאתר המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל:

[/https://shimur.org/settlement-documentation](https://shimur.org/settlement-documentation)

ראשונים - פרויקט תיעוד ותיקי ומייסדי ההתיישבות נעשה על ידי משרד המורשת

המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל מתוך רצון לתעד את פרקי הקמת ההתיישבות בחבלי המולדת השונים ולשמר את סיפורי הראשונים לדורות הבאים. התיעוד נערך בבקעה, ביהודה שומרון ובנימין, בגולן ובגליל.

כתיבה: דר קלאר וולץ | בימוי והפקת הפרויקט - מורדי קרשנר ונעם דמסקי

תואר שני היברידי בשנה אחת

תואר שני M.Ed. באנגלית כשפה בינלאומית

מורים לאנגלית? זה הזמן להתקדם!
הצטרפו לתוכנית חדשנית המשלבת הוראה, טכנולוגיה ופרויקטים מעשיים,
עם מיטב המרצים והמומחים בתחום

תוכניות נוספות לתואר שני:

הוראה הטרוגנית - חינוך בחברה משתנה | לקויות למידה | אנגלית כשפה בינלאומית | קיימות, סביבה ושינויי אקלים

ההרשמה הסתיימה!

טיפול באמצעות אומנות חזותית M.A.A.T.*

6500 ₪ מלגה לחברי ארגון המורים

*בכפוף לתקנון

תנאי קבלה מיוחדים
ללוחמים ולמשרתי מילואים

מוכר לגמול
השתלמות

מוכר ללימודים
על ידי קרן שבתון

אפשרות לקבלת החזר שכ"ל
ממשרד החינוך לזכאים

תלפיות
המכללה האקדמית לחינוך בחולון

מרכז ייעוץ והרשמה:

054-9656631 | 1-800-071-500

הרב ליאור אנגלמן
liorangelman@gmail.com

'הארץ' שלנו

המסע של דוד שוקן פתח לציבור הדתי צוהר שהוא חיכה לו עשרות שנים, השאלה היא עד כמה הצד השני יהיה שותף לחיבור הישראלי המרענן הזה

לדבר עם סדינים אדומים

שנים אמרנו: עם ערבים אין לכם בעיה לדבר, אפילו עם רב המרצחים ערפאת אתם מסוגלים לשבת לשתות קפה ולחייך, אבל לאחים שלכם אין לכם מקום בלב, ולכן עם אחיכם מימין לא תיפגשו, בטוח לא עם מתנחלים. שנים אמרנו שאין בשמאל הישראלי, הפתוח לכאורה, שום פתיחות אמיתית אל מי שבתוך עמו חושב הפוך ממנו. שנים הקצה השמאלי האידאולוגי מבסס חשיבה כאילו אנחנו, אנשי הכיפות הסרוגות, גרועים מהחמאס. אני זוכר אפילו, ימים ספורים אחרי 7 באוקטובר, מפגש זום בין אנשי רוח מקיבוצי העוטף, בשעה שרבים מאחיהם נרצחו בידי החמאס, רבים אחרים נחטפו והוחזקו בכוח על ידיהם ורבות מבנות הקיבוצים עברו זוועות שאין לתאר, ובאותו מפגש זום הסבירו איך הנורא מכול הוא הדתי הלאומי.

והנה בא אחד, דוד שוקן, ונענה לכל מה שקראנו לו כל השנים. במקום לברוח אל שלום דמיוני עם אויב שלא רוצה בזה, בואו נתחיל עם שלום בית, בואו נדבר. והאיש הזה מקצה הקצה החילוני, מי שלא עשה ברית מילה לילדיו, רחוק מכל תודעת תורה, שלא לדבר על קיום מצוות, ואלמלא הטבח ההוא מי יודע אם בכלל היה היום חלק מההווה הישראלית, דווקא הוא נענה לאתגר ויצא למסע היכרות עם הישראלי השונה ממנו כל כך. תוסיפו לרזומה האישי שלו את העובדה שהוא אחיינו של מו"ל 'הארץ' עמוס שוקן, וקיבלתם את הסיפור המושלם.

בדף הפייסבוק שלו הוא מגדיר את המסע שלו כך: "אני במסע, להבין מי אני ביחס לעם הזה, הישראלי. משהו שפעם הרגיש נכפה, מתגלה כקשר עמוק משדמייתי. דווקא בתוך המלחמה והכאוס, עולה בי הדחף להבין למה אני כאן ומה נדרש מאיתנו כדי לבנות כאן חיים טובים יותר. מוזמנים להצטרף אליי".

מאז שיצא למסע הוא נפגש עם רבים וטובים, שבוודאי היו רעים בעיניו עד לא מכבר. הרב שמואל אליהו, הרב יגאל לוינשטיין, משה פייגלין, צביקה מור, ישראל זעירא ועוד סדינים אדומים למחנה האדום.

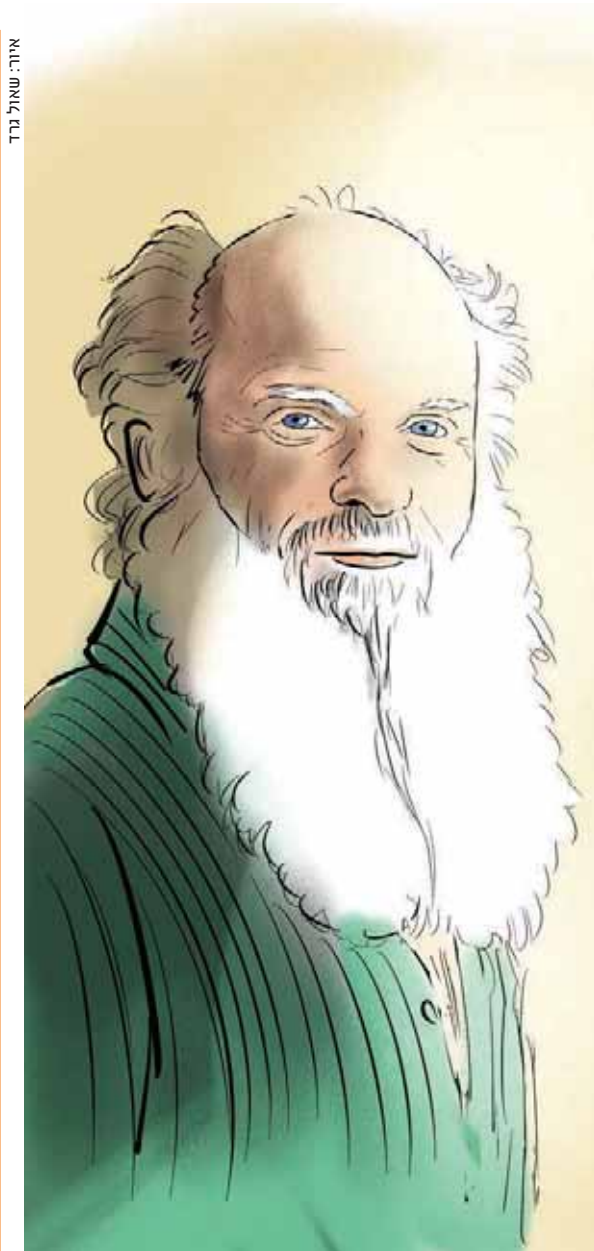
אין פלא שהושטת היד מצידו התקבלה בחיבוק גדול בקרב אנשי הצינונות הדתית. הוא מוזמן לכל כנס של בני הציבור הדתי, ועידת חמ"ד, תיקון ליל שבועות, פודקאסטים לרוב ושאר הזדמנויות. הציבור הזה, שתרים את תרומת הדם הכי גדולה בשנתיים וחצי האחרונות, ובמקום לקבל שירי הלל כבמלחמות שבהן חירפו הקיבוצניקים את נפשם מכונה "אוכלי מוות" - הציבור הזה מייחל לבר'שית, והנה הוא בא.

סנונית אחת או סנונית ראשונה?

המפגשים הללו עולים לרשת וזוכים לצפיות רבות, אבל שאלה אחת נשאלת: עד כמה מגוונים הצופים? מבט מהיר שהעברתי על רשימת העוקבים בדף הפייסבוק של 'המסע של דוד שוקן' גילה את התשובה המובהקת: כמעט מאה אחוזים הם אנשי הכיפות הסרוגות. זה מתסכל, מפני שאני מניח שכל מי שנפגש עם שוקן וכל מי שמתרגש מהלב הפתוח והיד הפשוטה לשלום, מספר לעצמו שהנה נפתח כאן צוהר לעולם הרחב, שהדיבור הכן והפתוח הזה הוא חלק ראווה לשני המחנות. אבל מתברר שנציגי הצד הדתי במפגשים מדברים אל אדם אחד שונה מהם וקשוב במיוחד, ואל אלפי אנשים בדמותם ובצלמם. עדיין חשוב, עדיין מרגש, אבל רק סנונית אחת. יש להתפלל שהיא סנונית ראשונה.

לא הכרה. היכרות.

שמעתי רב אחד שזלזל עמוקות בהתלהבות של הציבור הדתי

איור: שאול גרד

אני רק מדמיין מה היה קורה אם מישהו מאיתנו היה יוצא למסע דומה, לדבר בגילוי לב עם הקיצוניים מהעבר השני. כמה פעמים ביום היו סוקלים אותו במרגמת האידיוט השימושי. ואני הקטן חושב שעד שלא נאמץ את נקודות האמת שקיימות בחילוניות הישראלית, החילוניות הזאת תוסיף לעמוד על שלה

לאומי מן המסע של שוקן. הוא הגדיר זאת כחשיבה שהחילוני הוא הריבון, וזוהי בקשת הכרה מהריבון. ההגדרה הזאת אולי הייתה נכונה לגבי הדתי הסרוג של לפני שלושים שנה, אבל מאז אימפריית הישיבות, המכילות, המדרשות, מוסדות החינוך והשירות הלאומי, מפעל ההתיישבות הגדול בכל רחבי הארץ, הגרעינים התורניים ושאר מפעלות הצינונות הדתית - הציבור הזה בנה לעצמו כבר מזמן חוט שדרה ערכי ואמוני משלו. הוא אינו זקוק להכרה לא מהעולם החרדי ולא מהעולם החילוני, בטוח לא מיהודי כמעט על סף התבוללות כדוד שוקן.

אם כן, מפני מה ההתפעלות? מפני שהציבור הזה מעולם לא חווה את עצמו בראייה מגורית גרידא. בניגוד לעולם החרדי שהביטוי אנ"ש רווח בו והוא עסוק מאוד בשמירה על חברי הקהילה שלו מפני מגע עם החוץ, ובניגוד לחילוניות האידאולוגית שדוגלת ב"חיה ותן לחיות", וממילא, לפחות בהצהרה, אין לה עניין בתוכן חייו של האחר - הציבור הדתי-לאומי מחונך מילדותו לכך שהמשימה איננה שמירת המגזר והצלחתו, אלא הסיפור הישראלי השלם. וכל עוד אין מפגש ויש שנאה או ריחוק בין החלקים, זה לא יעבוד. זה לא חיפוש של הכרה, אנחנו כבר מכירים בערכנו, זה חיפוש של היכרות שתקח את העם הזה למקום גבוה יותר.

באתם לשנות אותי

בצד השמחה שלי על עצם המסע שלו, יש דברים שאני חושב ששוקן מפספס. במפגש עם ישראל זעירא ב'ראש יהודי' הוא טוען טענה עקרונית. לדבריו, הוא פלורליסט אמיתי, כלומר הוא באמת לומד לקבל כל אדם שיחיה כפי אורח חייו, אבל נוכחות הכיפות הסרוגות מבית 'ראש יהודי' בתל אביב היא בעייתית, מפני שהיא אומרת: אני האמת, אתה השקר, באתי לשנות אותך.

כשלעצמי אני יכול להבין חשש מכך ששינוי באוכלוסייה בתל אביב עלול לשנות את אורח החיים בעיר באופן כפוי, ואני חושב שמכפיה כזאת (שנעשית כרגע בעיקר על ידי הצד החילוני, אגב) צריך להיזהר. אני חושב שצריך להיזהר במשנה זהירות מפני מאמץ מכוון להשפיע על ילדים ובני נוער. אני לא חושב שפעילים חילונים או להט"בים צריכים לחלק חומרי תעמולה בקרבת בתי ספר דתיים, ואני לא חושב שצריך לחלק חומרי תודעה יהודית דתית בקרבת בתי ספר חילוניים. הייתי שמח שבית ספר כזה יבחר ללמד את תלמידיו על הזהות היהודית שלהם, זה אפילו נראה לי הכרחי, אבל לא הייתי יוזם פרטית כזאת, אפילו לא דוכן תפילין בקרבת מקום.

אבל חוץ מזה? אני בעד שוק חופשי. כל אדם אוהו בדרך מסוימת וטוב שיביא אותה אל רשות הרבים, והאמת תיגע בלבבות. השמאל החילוני עושה את זה שנים ארוכות באמצעי התקשורת, בסדרות ובסרטים ובספרים. הוא מקדם תפיסת עולם ומשפיע על העולם. גם העולם הדתי חייב להביא את דבריו ולהשפיע. יש לי איזה חשד שהפחד הגדול איננו ממילים של דתיים, אלא ממגורים משותפים איתם - כי פתאום אלה לא יהיו מפלצות שאפשר להשחיר. יראו איך הם חיים, יראו את בני האדם מאחורי הפחדים, ויש פחד גדול שהחיים הללו יגידו את דברם וימשכו אחריהם את הלבבות.

לו הייתי שוקן

אני רק מדמיין מה היה קורה אם מישהו מאיתנו היה יוצא למסע דומה. להיפגש בגובה העיניים ולדבר בגילוי לב עם הקיצוניים מהעבר השני. כמה פעמים ביום היו סוקלים אותו במרגמת האידיוט השימושי. ואני הקטן חושב שעד שלא נאמץ את נקודות האמת שקיימות בקרב החילוניות הישראלית, החילוניות הזאת תוסיף לעמוד על שלה. ●

חווייה
שלא תרצו
להחמיץ!

זורמים אל העתיד: המשימה למציאת מים על מאדים מתחילה כאן!

משבר האקלים הגיע לנקודת האל-חזור, ומדינת ישראל נאלצה לשלוח משלחת חילוץ למאדים כדי למצוא מים וליצור עתיד חדש לאנושות. כחברה המובילה בניהול משק המים, "מקורות" נבחרה להוביל את המשימה ההיסטורית - וכאן אתם נכנסים לתמונה.

המורכבים של טיפול במים, סינון, שאיבה והתפלה.

מציאות מדומה (VR) - חבשו קסדות VR וצאו לטיסה למאדים, שם תתבקשו להקים ולנהל את הטכנולוגיות החדשניות לטיפול במים.

הצטרפו לחוויה ייחודית ומעשירה - בואו לגלות איך כל טיפה מגיעה אליכם!

מרכז מבקרים "אשכול" שבצפון, הממוקם בלב אתר אשכול של "מקורות", מסמל את השילוב בין מסורת של אספקת מים איכותית לבין פיתוחים טכנולוגיים פורצי דרך.

האתר הוא ביתו של "מפעל הסינון המרכזי" - אחד מהגדולים והמורכבים מסוגו בעולם, המאפשר לשפר עוד יותר את איכות מי הכנרת המסופקים לכל רחבי הארץ.

באמצעות שילוב של טכנולוגיות מתקדמות, שיטות הנדסיות חדשניות ותהליכי תפעול חכמים, מגיעים מי הכנרת לרמת צלילות ואיכות הגבוהות ביותר, בהתאם לתקנים המחמירים ביותר בעולם המערבי. הישגים אלו מציבים את ישראל בחזית החדשנות הגלובלית בתחום ניהול משאבי המים.

בואו להפוך לאסטרונוטים של משק המים הישראלי, תפצחו חידונים מאתגרים ותצאו לטיסה מרהיבה ללב החלל באמצעות משקפי VR מתקדמים. הצטרפו עכשיו למשימה - המים מחכים לכם על מאדים! בואו לגלות את עולם המים של ישראל במרכז המבקרים החדש של "מקורות" באתר אשכול שבצפון!

חברת "מקורות" מזמינה אתכם למסע מרתק ומלא חוויות בעקבות מקורות המים של ישראל, תהליכי הטיפול השמתקדמים והשיטות החדשניות להבטחת מים, בשילוב טכנולוגיה, חדשנות ו- הכל במקום אחד.

מה מחכה לכם בביקור?

מיצג מולטימדיה מרהיב - הסבר מרתק על מקורות המים של ישראל, דרכי הפקתם והשיטות המתקדמות לטיפול בהם.

משחקים וסימולטורים אינטראקטיביים - תנסו את כוחכם במשחקים חווייתיים שידגישו את חשיבות המים בישראל, ההתמודדות עם אתגרי אספקת המים והפתרונות היצירתיים של "מקורות".

בעזרת טכנולוגיה חדשנית תוכלו לחקור ולהבין את התהליכים

חברת המים הלאומית

יאיר יעקבי
jacobi.y@gmail.com

אלקסה של שבת

Yair Jacobi
@YairJacobi

השבוע הייתה לנו מלחמה של יום אבל עדיין לא נפתח מתווה פיצויים לעצמאים שנפגעו במהלך אותו היום, וזה כשלעצמו פוגע בי מאוד אז מגיעים לי פיצויים כפולים למעשה. אני ממתין

המנון מערכת החינוך: זה לא כל כך נעים לראות גן פתוח

גמר ה-NBA זה עשרה מטומטמים רצים אחרי כדור ועד שהם תופסים אותו הם... לא מוסרים. הכדורסל האמריקאי אפס מאוד לא קבוצתי

אני קורא ספר על איך להיות חכם עם הכסף שלך, ובהתחשב בעובדה שלקחתי את הספר מהשכן אני חושב שנקודת המוצא שלי מוצלחת

אז לקחתי כמה מגבות והתחלתי לכסות את אלקסה כדי לסתום לה את הפה או לפחות להשקיט קצת. אבל אלקסה הזאת, תשמעו, כל כמה שניסיתי לכסות אותה כן תרבה וכן תפרוץ. מה שאנחנו קוראים לו מגבת היא קוראת לו אקוסטיקה. בחיי, היא קיבלה הד שלא היה לה לפני כן, פלאי פלאים.

היה לי קשה להעמיד פנים שאני סובל. אבל באיזהו שלב גם אני כבר הפסקתי ליהנות מהאירוע הזה כי אחד הבנים שלי, זה עם הברכיים, החליט בלי לחשוב יותר מדי פשוט לתת לאלקסה פקודה לשותק. דא עקא שהילד עם הברכיים הוא הילד עם האנגלית הפחות טובה, אז במקום להגיד לה לשתוק הוא כנראה אמר לה משהו שהיה נשמע כמו טרוניה על בחירת ה'אנר' המוזיקלי. מפה לשם היא התחילה לנגן פלייליסט של להקות בנים משנות ה-90. שזה עוד ז'אנר שאני אוהב, אבל כזה שאני מאוד מתבייש להודות בו. כך שהיה לי עוד יותר קשה שלא להצהיב פנים.

אשתי הציעה שנרמז לאלקסה כמו שרומזים לגוי. אז התחלנו להיאנח בקול ולהגיד משפטים כמו "אלקסה, איך שרועש לנו פה", או "אלקסה, נכון ששקט זה אחלה???" אבל אלקסה המעפנה הזאת רק הגיבה: "נכון, רעש לעיתים אכן גורם לתחושה לא נעימה, תרצה לשמוע עשר עצות ליצירת אווירה רגועה בבית?" ואז חזרה לנגן את הלהיט "נשבע בכל זה שוב" של להקת ווסטליף וזכר רקדנים לברכה.

בשלב הזה הבכור בא בהברקה והציע שכל אחד מאיתנו יגיד מילה אחת מתוך הפקודה שתשתיק את אלקסה כך שאף אחד מאיתנו לא יבצע מלאכה שלמה. אכן, פתרון של בן תורה אמיתי, כנראה בכל זאת עשו משהו בישיבה שלו השנה.

ניגשתי למוטי השכן שידידו רב לו בכל תחום שאתם יכולים לחשוב עליו ושאלתי אותו אם הלכתית זה תופס. הוא טען שמאחר שעצם אמירת השם אלקסה מדליקה את המכונה הארורה, פירוק המשפט לגורמים הוא לא פתרון טוב כי כל אחד מאיתנו יעשה מלאכה. אז סיפרתי לו על הדרך שבה כבר רמזנו לה שרועש לנו, כדי שידע עם אילו מחללי שבת הוא בחר לקבוע את מושבו.

בצר לנו חזרנו הביתה והלכנו לישון בתקווה שאולי עד הבוקר ייגמרו לאלקסה כל השירים בספטיפי והיא תבחר לשים לעצמה סוף. לא קרה. אז מצאנו את עצמנו יושבים בסעודת שבת ושירים דרוו יקרא במנגינת I want it that way של הבקסטריט בויז. לא יושב בכלל, דרך אגב. אבל הקולות השניים היו פגו.

לסיכום, אווירת השבת שלנו לא הייתה משהו להתגאות בו, ובשבוע שלאחר מכן כבר זכרתי להוציא את אלקסה מהחשמל כבר בשישי בבוקר, כדי להיות בטוחים שהפעם נעשה שבת כמו שצריך. בלי שטיקים ובלי בלגנים.

ואז לפני סעודת ליל שבת אשתי פתחה את המקרר.

אחחחח, האור. ידעתי ששכחתי משהו. ●

הקידמה מביאה איתה המון אתגרים הלכתיים שקוראים תיגר על אורחות חיינו המסורתיים. איזה משפט פתיחה, הא? מכאן זה יכול רק להידרדר. בכל אופן, אם להיות יותר ספציפי הבעיה היא עם האלקסה שלנו. יודעים מה זה אלקסה? גם אני לא ידעתי.

לפני כמה חודשים הבן הבכור חזר מאיזה חבר שכנראה גר בעתיד וסיפר שיש מכונה כזו קטנה שקוראים אותה אלקסה ואפשר לתת לה פקודות ולשאול אותה שאלות והיא עונה משל הייתה גברת כזו שמבצעת פקודות ועונה על שאלות. אז קנינו.

אצלנו בבית אלקסה בעיקר מנגנת מוזיקה לפי פקודה קולית, כי כאלה אנחנו, אנשים שיודעים להשתמש רק בפונקציות הכי בסיסיות של כל מכשיר.

עוד דבר שחשוב לדעת הוא שכדי לתת פקודה לאלקסה צריך קודם כול לקרוא בשמה, אלקסה, אחרת היא לא יודעת שאתה פונה אליה (אני אישית תמיד קורא לה פעמיים, "אלקסה, אלקסה", כי ראיתי באיזה רש"י שבפנייה של חיבה כופלים את השם, ואני לא מסתבך עם בינה מלאכותית).

האירוע המצער שגרר את המשפט הפומפוזי שבפתיחת הטור הזה קרה בסעודת ליל שבת לפני שבועיים. ישבנו כהרגלנו, סיפרנו על פרשת השבוע, שרנו זמירות שבת והתעצבנו על אחד הילדים שמתעקש לשבת עם הברכיים צמודות לשולחן (אתה יודע מי אתה). ארוחת שבת, בקיצור. אבל בתוך כל ההמולה פתאום נשמע רחש קל שבקלים מאזור הספרייה בואכה החצר האחורית. לא לקח לי הרבה זמן כדי לזהות שמדובר בניל יאנג האהוב, זמר הפולק החביב, בשירו המופתי Harvest Moon. מומלץ.

ניסינו להבין מי הם השכנים החצופים האלה שיש להם מצד אחד טעם מעולה במוזיקה ומצד שני אפס כבוד לאווירת השבת. מהר מאוד גילינו שזה אנחנו. לא ברור איך זה קרה, אבל איפשרו בין "תנין ואדם וחיית ראמים" ובין "תוריד את הברכיים שלך או שאני מאבד את זה!!!" אלקסה החליטה שקראנו בשמה ונתנו לה הוראה לנגן מוזיקה.

אז היא הרביצה ניל יאנג בקולי קולות כאילו אין מחר. לא ידעתי מה לעשות. מצד אחד מעולם לא היה לי קל יותר להתענג בתענוגים. אין על קולו הדקיק של ניל יאנג בשביל נפש יעקבינית עייפה. אבל מצד שני שולחן ערוך גאנצפריד הביט עליי בזעף ממדף הספרים היהודי.

אשתי, נאמנה לאפיון שלה כבנאדם שלא נעים לו מהשכנים, הרגישה לא נעים מהשכנים. מה הם יגידו? היא שאלה. "יגידו שיש ליעקבינים טעם טוב במוזיקה, זה מה שיגידו", חשבת לעצמי עת ירח הקציר של ניל יאנג התחלף באחד השירים המוקדמים של להקת ההוליווד, ה' יברך אותם.

אבל גם אני לא יכולתי להעמיד פנים שמה שקורה פה זה אידיאלי, סוף סוף יש לי ילדים לחנך, ומה תגיד סבתא שושי.

אשתי הציעה שנרמז לאלקסה כמו שרומזים לגוי. אז התחלנו להיאנח בקול ולהגיד משפטים כמו "אלקסה, איך שרועש לנו פה", או "אלקסה, נכון ששקט זה אחלה???" אבל אלקסה המעפנה הזאת רק הגיבה: "נכון, רעש לעיתים אכן גורם לתחושה לא נעימה, תרצה לשמוע עשר עצות ליצירת אווירה רגועה בבית?"

IKEA Chef

מנות שף במחירי איקאה

תבשיל בשר
ברוטב יין אדום,
חומוס ופסטה פנה

₪49

פילה לברק
ברוטב פלפלים וזיתים
לצד בורגול בניחוחות
מזרח-תיכוניים

₪49

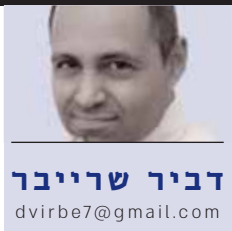
בואו ליהנות ממנות השף של
חיים כהן ויוסי שטרית במסעדות איקאה
כ"ב סיוון עד ג' תמוז (7-18.6)

המסעדה כשרה למהדרין

אשתאול | באר שבע | ק. אתא | ראשלי"צ | נתניה

שעות פתיחה: ימים א'-ה' 10:00-20:00, יום ו' 9:00-15:00

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

העולם הוא כדור

מסירות סרק לרוחב, שעיטה איטית להתקפה מתכרצת וקהל מנמנם על הטריבונות בארבע לפנות בוקר. החיים הם כדורגל, ולא רק בתקופת מונדיאל

אומרת. הם משחקים מלוכלך, הולכים על הרגליים של שחקני הקבוצה היריבה, ואם אלה דוחפים אותם בחזרה הם מיד נשכבים על הדשא ומתפתלים וצועקים כדי שדעת הקהל תרחם עליהם ותדרוש להעניש את הישראלים. תמיד המטרה היא להעניש את ישראל, ומה זה משנה שאנחנו בכלל לא במונדיאל.

כל השנים האמריקנים משתדלים לאיים על האיראנים ויחד עם זאת לפייס אותם, כדי להרגיע את המשחק. האיראנים משתפים פעולה, כי בתור הקבוצה הנחותה המטרה שלהם היא באמת להרגיע, כדי שהאמריקנים יירדמו ולא ישימו לב איך השחקנים של איראן מכינים בינתיים מהאגפים התקפה גרעינית משולבת.

ככה מתנהל המשחק בעצלתיים - האיראנים מבזבזים זמן, האמריקנים מגביהים כדורים סתמיים שההגנה האיראנית מרחיקה בלי קושי, הקהל מנמנם על הטריבונות, ורק כמה ישראלים מנסים מדי פעם להתפרץ למגרש כדי להזהיר מהמזימה האיראנית ולגעת בחולצה של מסי, אבל הסדרנים גוררים אותם החוצה וגם מסי בכלל לא משחק בארצות הברית. זאת אומרת הוא משחק בליגה בארצות הברית, אבל לא בנבחרת. כלומר כן, הוא בנבחרת ארגנטינה, אבל לא בנבחרת ארצות הברית... מה זה כל השאלות האלה, את מוכנה להפסיק להפריע ולזוז כבר מהטלוויזיה?

ביבי נותן וולה לחיבורים

הכול טוב ויפה וכולם מבסוטים (חוץ מהישראלים, אבל הם לא במונדיאל), עד שהאמריקנים מחליטים לערוך חילוף ומכניסים למגרש את דונלד, ווינר עצבני שמבטיח להפוך את ארצות הברית מעוד קבוצת צמרת לאלופת העולם הבלתי מעוררת. יחד עם הישראלים הוא תוקף את השער האיראני בחמת זעם, דוחק את שחקני הפרוקסיז להגנה, פוצע את מוג'תבא ומוציא אותו מהמשחק. האיראנים הלחוצים בועטים טילים מרחוק ומשגרים כטב"מים (ראשי התיבות של כדורים טועים ובעיטות למסגרת) ולא נשברים, כי ככה זה פונדמנטליסטים - גם אם יפסידו 0-6, כל עוד הם עומדים על הרגליים מבחינתם הם ניצחו.

גם האמריקנים רוצים לנצח, אבל לא בכל מחיר כי המחיר של הדלק חשוב להם יותר. האיראנים כבר על סף התמוטטות, אבל הדקות נוקפות והאמריקנים מתחילים לשכנע את עצמם שניצחון זה כל כך המאה ה־20, העיקר ההשתתפות ואדם הוא אדם הוא אדם, גם שחקני הקבוצה השנייה הרי בסך הכול רוצים לחיות את חייהם בשלום ולמרו את החיים למתנגדי המשטר שמתחממים על הקווים. אפילו טראמפ מתחיל להתעייף (ביום ראשון הוא בן 80, לא פשוט לשחק התקפה בגילו), ומורה לשחקנים לעבור למסירות ארוכות לרוחב המגרש ולשאוף לתיקו. במונדיאל הקודם ארצות הברית ניצחה את איראן 1-0, אפשר גם הפעם להסתפק בניצחון סמלי שכולו הפסד. לכן הוא מכריז על הארכה, ועוד הארכה, ועוד אחת, כדי להימנע מפנדלים שיכריעו את המערכה ויקפיצו את מחירי הדלק בוויסקונסין. זה עובד לא רע, עד שהחלוץ הישראלי ביבי נותן פתאום וולה לחיבורים ומוציא את האיראנים להתקפת נגד פרועה שמאפשרת לדונלד להגיד "גאייז, אינאף, תיקו זו תוצאה מצוינת". זה לא נכון, כי תיקו מעלה את איראן לשלב הבא, הופך את אמריקה לקבוצת מרכז טבלה בינונית ומשאיר את ישראל בנבדל. גם טראמפ יודע את זה, אבל הראש שלו כבר במשחק הבית הקשה שצפוי לו מול המפלגה הדמוקרטית, קבוצה פרוגרסיבית ששונאת לכבוש שערים אבל משתוקקת לכבוש את שני בתי הנבחרים.

כי החיים הם כדורגל: האמריקנים והאיראנים מושכים זמן בטיק־טקה אינסופי, ואנחנו מנסים לתמוך בין הגנה להתקפה, בעדינות, כדי לא לגרום לאיש הכתום להוציא לנו כרטיס אדום. אם כי יכול להיות שבאיזשהו שלב נצטרך לשחק שכונה - לקחת את הכדור, לבעוט אותו לשמיים, ולפוצץ את המשחק. ●

בכל מקרה, ישראל תישאר בבית. משחקי המונדיאל

גם האמריקנים רוצים לנצח, אבל לא בכל מחיר כי המחיר של הדלק חשוב להם יותר. האיראנים כבר על סף התמוטטות, אבל הדקות נוקפות והאמריקנים מתחילים לשכנע את עצמם שניצחון זה כל כך המאה ה־20, העיקר ההשתתפות ואדם הוא אדם הוא אדם, גם שחקני הקבוצה השנייה הרי בסך הכול רוצים לחיות את חייהם בשלום

הפרשנים מתעקשים שאלופות העולם בכדורגל (או כמו שקוראים לה בטעות אצלנו - מונדיאל) שתפתח הלילה בארצות הברית (ובמקסיקו, וקנדה גם) לא באמת מעניינת את טראמפ, כי התחרות המתישה הזאת הולכת להימשך חמישה שבועות וחצי, וטראמפ אחרי שתי דקות ממילא מאבד עניין. מה שחשוב מבחינתו זה שביום ראשון הקרוב הוא יהיה בן 80, ילד במושגים של המדינה שלו שבארבעה ביולי תהיה בת 250. אבל בבקשה לא לדבר על זה, כי הוא לא יודע על מסיבת ההפתעה הגרנדיוזית שהוא מכין לעצמו. בכל אופן, הלילה מתחילה פסגת הכדורגל העולמית שמפגישה ראש בראש נבחרות אימתניות כמו סקוטלנד והאיטי, מזמנת דרבי מוסלמי לוחט (מצרים נגד בלגיה, תוניסיה נגד הולנד), ומחברת לחלוטין את השעון הביולוגי, כי המשחקים יימח שמם מתנהלים לפי השעון המשובש של צפון אמריקה. השנה מספר הנבחרות במונדיאל עלה מ־32 ל־48 אז גם הפעם לא הצלחנו להגיע, אבל בעוד ארבע שנים אולי יגדילו ל־72 נבחרות וגם אז ישראל תישאר בבית, ולא בגלל ששונאים אותנו. טוב, אולי קצת. מה שכן, אחרי שפיפ"א החליטה על הרחבת הטורניר התברר שאין מספיק נבחרות בעולם, אז כדי למלא את המכסה המציאו מדינות שלא באמת קיימות כמו קורסאו, כף ורדה, הרפובליקה הדמוקרטית של קונגו ואיראן. בסך הכול 104 משחקים כפול 90 דקות (עם אופציה ל־120), בשתיים בלילה ו־30 מעלות צלויס. מה הפלא שהמונדיאל לא מעניין את קצה השיער של טראמפ הצבוע. זאת אומרת השיער צבוע. וגם טראמפ, קצת.

הוא הרי הבטיח לאזרחי איראן שהעזרה בדרך, הם יצאו לרחובות ונטבחו בהמוניהם אבל העזרה לא הגיעה. בסוף הוא תקף בחמת זעם ואיים בהשמדת הציוויליזציה האיראנית, רק שאז הוא החליט פתאום על הפסקת אש ונתן למשמרות המהפכה להבין שהוא נואש. וכל זה לא בגלל המונדיאל, אלא בגלל שבנובמבר יש לו על הראש בחירות לקונגרס ולסנאט והוא צריך להוריד את מחיר הנפט, אחרת הבוחרים ינקמו בו.

זה נכון, אבל זו הסיבה המשנית. הסיבה העיקרית לרפיסות המדיאגה של טראמפ נובעת מזה שהוא, וכל העולם, משחקים ביניהם כדורגל. גם אנחנו, למרות שאין לנו דריסת רגל במונדיאל ואפילו לא ביורו. כמאמרו הידוע של ויליאם שייקספיר: כל העולם מגרש וכולנו שחקנים. או בלשונו הזהב של השדר המיתולוגי זוהיר בהלול: אנחנו שועטים באיטיות להתקפה מתפרצת.

התקפה משולבת מהאגפים

בגדול, משחק כדורגל מתנהל כמו החיים שלנו: יש מטרה, יש חוקים, יש שופטים שמתעלמים מהחוקים, יש שופטי קו (דוקא לא מהר המור), ויש שתי קבוצות שמנהלות ביניהן מאבק הוגן וספורטיבי, חוץ מהקבוצה שלא. נגיד, קבוצה אחת מאמינה שאדם הוא אדם הוא אדם, בסופו של דבר באנו ליהנות מהמשחק, הכי חשוב שנשחק ספורטיבי ובסוף נלחץ ידיים. גם הקבוצה השנייה מאמינה שאדם הוא אדם הוא אדם, אלא אם כן הוא לא מקבל את מערכת הערכים של הקבוצה ואז אפשר - זאת אומרת צריך - לתקל אותו, לדרוך עליו ולהכניס לו קטנה עם השפיצים של הנעל, תוך כדי פזילה אל השופט במבט תמים של "מה, לא עשיתי לו כלום".

ארצות הברית היא לא בדיוק מעצמת כדורגל, אבל היא בהחלט מעצמה כלכלית וצבאית. כשהיא עולה למגרש היריבים נוהרים ממנה, מנסים לגנוב שער ולחזור מהר להגנה. גם איראן מחזיקה מעצמה מעצמה (שמתם לב מה עשיתי פה?), אבל בגלל שהיא וארצות הברית זה לא באמת כוחות היא משחקת בונקר, מנסה למשוך זמן כדי להתיש את היריבה ומדי פעם שולחת את שחקני החוד שלה לנסות לעקוץ את האמריקנים בחצי הכדור שלהם. זאת אומרת חצי המגרש שלהם. שחקני החוד האלה, המכונים גם פרוקסי, לא בוחלים בשום אמצעי כדי לכבוש. לכבוש שער, זאת

דור העתיד צריך שליחות עם ציונות

דווקא עכשיו
**תואר
בחינוך!**

יום פתוח באקדמית שאנן

יום א' | כ"ט בסיוון | 14.6.26
בין השעות 15:00-19:00

מפגש עם ראשי חוגים וסיור בקמפוס

תואר ראשון • תואר שני • תעודות הוראה
הרחבות הסמכה • הסבות

***8781**

פטור מדמי רישום לנרשמים ביום הפתוח!

נשיא המכללה, הנהלת המכללה, המועצה האקדמית

וּחוּג יִיִּדִי הַמַּכְלִלָּה בִּארֶץ וּבְחוּ"ל

מברכים את הבוגרות והבוגרים לרגל הענקת תואר ראשון B.Ed

בוגרות בהוראה B.Ed

גמבש אפרת	וקנין ישראל (שלום)	ינובסקי הילה אודיה (קורו)	לוי קרמי נועם (הרוש)	ניגרי אודל (סיסו)	פונדה חנה רות (יעבץ)	שחור אמונה (וידר)
בוגנים חיה (גבאי)	גרס מירי (פרנקל)	ורשאור ברכה פנינה (גפן)*	יעקב חנה (אזרחי)*	לופס הלל (טויטו)	סגרונ אמונה	פינה מוריה
בוחניק אביה	גרינפלד בתיה חוה*	זאגא שירה (אלאלוף)	יששכר דנה	ליבנה הודיה (קוסטה)	סויסה אסתר (חג'ג')	פישל רני (הכהן)*
בוחניק אודיה נחמה	דביר מיכל (שנאן)	זוהר ענבל (שטרנברג)	כהן אביטל*	לנדאו שרה (מורדוך)	סויסה חני	פלדמן חוי (מרקוס)
בומבר שניבלילה עטרת (בן)	דהן אודליה (סבג)	זילברשיין נועה (ניימן)	כהן אבישג	לסקר פאר (סודרי)	סורסקי מיכל	פלס תחיה (בן דוד)
דודסון אליסון	זנבר שלומציון (ואזאנא)	כהן מוריה (כהן)	מאירס כלנית	סיון שפרה (בן אלי)	פרלמטר מוריה (וינריך)	שיין הדסה
בן דוד תהילה (אלקיים)	דחבש שלומית (גבאי)	זרו מאיה (מהרי)	כהן פדות	סלאם לואיזה (חורי)	פרץ אביה	שילה רוני ישועה (אוחיון)*
בן חמו נהורה (בל אנג)	דיין אורית	חדד איילת השחר	כהן רינה (מגר)	ספיב אלינור	פרץ שולמית (אמסילי)	שיקרצ' נעמה
בן פזי הדס	הייזלר שירה (נווה)	חמו חנה (ברלב)	כלף אלישבע (דעדוש)	מוסקובצב יעל (ון אלדרינק)	סריקוב הודיה (שואשי)	צבאבא מרים
בן שושן רעיה (זרביב)	הינקדיקר שרה*	חן אור	כלפון כלילה רחל (אריה)	מיזל הילה (שמאלוב)	עבאדי נעה*	קטן רעיה (ליפשיץ)
בן שטרית ליאת (כהן)	הלוי תרצה (בן ארצי)	טובול תפארת (שפירא)	כראזי מוריה (גרינברגר)	מלכא תהילה (תמיר)	עובדיה אביגיל (בצון)	קמחי חוה (דנה)
בסנאיו רוני (גרבי)	הלל שיראל*	טויטו הדר	לאנג גבריאלה (שאפן)	ממן תהילה*	עודד שהם (אנגל)	רובין תהילה (יחזקאלי)
ברטפלד שירה (גולדברג)	הלל תאיר	טימסיט אסתר	לוי אורטל (מחלב)	מרקס גליה (עובד)*	עזורי נועה (סולטן)	רוזן שירה (ויצמן)*
גדליה אורלי (ליון)	הפנר דבורה חיה*	טסלר אסנת (האיתון)	לוי חושן נעמי	משולמי זמרתיה	עטיה שוהם	רסד עינב (אילון)
גולדיטש אמונה (בדלוב)	וידברג אילת השחר (קלר)*	יונתנוב מישל פנינה	לוי נועה	נוסבוים דבורה (שוורץ)	עמר ימימה*	רצאבי טל-שחר*
גליק פנינה (באבד)	וייזר שניה	יוסף אביטל	לוי רננה חנה (ורד)	נוף נוי (ידלר)	פוטש אייר	שומרון תהילה (כהן)

בוגרים בהוראה B.Ed

א. אברהם	א. רועי	ב. אליהו	ב. יואל	ד. שמעון	ו. כרם	י. אבירן	כ. יהודה	ל. יצחק מאיר	מ. אלירן	ס. מתייתוהו	פ. ישראל	ק. נווה אברהם	ש. צבי
א. נסים סער	א. אהרון	ב. חיים	ג. ג'וסף	ד. דניאל	ז. אליסף	י. נהוראי	כ. יואל	ל. משה	מ. אברהם יוסף	ס. שמואל	פ. נריה	ק. שמחה	ש. אלישע
א. נריה	א. ידידיה	ב. מאיר	ג. משה	ד. ליאור	ז. מנחם	י. אלחנן	כ. יוסף	ל. רועי חי	מ. יהונתן	ע. יובל	פ. מרדכי	ק. אליהו	ש. יוסף מאיר
א. ליאור	א. ליאור	ב. מרדכי	ג. עוז	ה. בנימין	ז. הראל	י. יעקב	כ. יניב	מ. ישראל	מ. אוראל	ע. מאיר חי	פ. שמעון	ק. יוסף	ש. שאול
א. דניאל חיים	א. דביר	ב. שמואל	ג. אלירן	ה. אהרון	ז. ישראל	י. אביאל	כ. ישראל	מ. נריה	מ. יבלטאל	ע. איתמר	פ. חיים	ר. אייל	ש. אשר
א. עמרם	א. עמנואל	ב. אברהם	ג. אילן	ה. יצחק	ז. אלעזר	י. אלעד משה	כ. משה	מ. דניאל	מ. יעקב	ע. נתנאל	פ. נאור	ר. יהודה	ש. אשר
א. אביב	א. אוהד	ב. ליאור	ג. משה	ה. אור ישראל	ז. אלישיב	י. יוסף מיכאל	כ. נעם	מ. שלומי	מ. אבינועם	ע. אברהם יהודה	צ. מתן אביחי	ר. יוסף חיים	ש. מנחם
א. אורי נתנאל	א. אלעזר	ב. יעקב	ג. משה	ה. נדב	ז. חיים פנחס	י. דיוי יהונתן	כ. נתנאל	מ. ניר	מ. יוסף חיים	ע. עודד	צ. נפתלי הרץ	ר. ישעיהו	ש. דב
א. דניאל	א. נועם	ב. שמואל	ג. יוסי	ה. אברהם יצחק	ז. רפאל	י. אוהד	כ. יוסף	מ. בנימין	נ. ידידיה	פ. יונתן	צ. נריה	ר. זושא	ש. ישראל
א. נהוראי שמואל	א. רפאל	ב. משה	ג. אברהם	ה. יהודה	ז. אוריאל	י. גלעד	כ. תומר	מ. רון שי	נ. דוד	פ. חיים	צ. נח	ר. שלום	ש. איתמר
א. שלומי	א. אדיר יעקב	ב. רון	ג. משה	ה. איתי	ח. יתם	י. גבריאל	כ. תמיר	מ. גלעד	נ. אלון	פ. ניסן משה	צ. שמעון	ר. מיתיעו	ש. איתמר
א. אהרון	א. מתן	ב. יעקב ישראל	ג. יצחק	ה. ראובן	ח. שמואל	י. אלעד רפאל	כ. משה	מ. יניב	נ. מנחם מנדל	פ. שמואל בנימין	צ. אוריאל	ר. יהודה	ש. יהונתן
א. ישראל	א. משה	ב. שמואל	ג. דוד	ה. נתנאל	ח. בניהו	י. הלל	ל. אסף	מ. בן	נ. טל	פ. מרדכי	צ. דוד ראובן	ר. יחיאל קלמן	ש. שמעון
א. נחמן	א. ברכיה יוסף	ב. שילה	ג. דניאל צור	ה. פנחס	ח. יונה	כ. צבי יהודה	ל. אלעזר	מ. רועי	ס. ישי עמנואל	פ. שמעון	צ. יובל	ר. מיכאל	ש. אהרון
א. יעקב	א. איתן	ב. שמואל	ג. מנחם מנדל	ה. אהרון	ח. אפרים	כ. דניאל	ל. אהרון אריה	מ. שניר	ס. יהונתן מאיר	פ. ישראל	צ. דוד מאיר	ר. יצחק	ש. יוסף חיים
א. נחמן	א. יעקב	ב. יוסף	ג. אלעד	ה. אברהם	ח. עידן	כ. אביאל ישראל	ל. יאיר	מ. ידידיה	ס. פנחס	פ. שמואל אליעזר	ק. משה	ר. חובב	ש. יוסף חיים
א. יששכר דב	ב. נתנאל	ג. מתנאל	ד. אלחנן	ו. שמואל	ט. יצחק	כ. אביעד רפאל	ל. חובב אמציה	מ. יקותיאל יהודה	ס. מאור	פ. אריאל	ק. בניה	ש. גרשון	ש. דוד
א. אוריאל	ב. אברהם	ג. גבריאל	ד. מיכאל עזרא	ו. יוסף	ט. עידן	כ. אלון	ל. רחמים	מ. משה	ס. נחמניאל	פ. אלעד מנחם	ק. יהונתן	ש. אורי	ש. יוסף
א. מימון	ב. חנוך	ג. אריאל	ד. אליחי	ו. שמעון	ט. ישראל בכור	כ. אפרים	ל. אסף	מ. ברוך	ס. רזיאל	פ. מנחם	ק. שלמה	ש. דב	ש. אשר
א. משה יהודה	ב. יוסף חנינא	ג. יצחק	ד. נתנאל	ו. צבי אליעזר	ט. דוד	כ. בנימין	ל. יצחק	מ. יוסי	ס. אהרון	פ. חובב	ק. אבישי	ש. בנימין	ש. אשר
א. דוד	ב. שמואל	ג. אלעד	ד. דניאל	ו. גבריאל	י. חיים צבי	כ. חיים דוד	ל. אהרון	מ. יונתן	ס. יהושע	פ. אחיה	ק. ישראל	ש. נחשון	ת. יואב
א. ברוך חיים	ב. אביחיל	ג. משה	ד. יניב	ו. נדב ליאל	י. נתנאל	כ. מרדכי	ל. אביאל	מ. שמחה	ס. חיים	פ. ברוך	ק. נריה	ש. אברהם אביחי	ת. משה

* בהצטיינות יתרה

מוסמכים

הוראת המדעים והמתמטיקה	ניהול וארגון מערכות חינוך	אזולאי אוהד טילים מתן כהן נתנאל מיכאלי עופר סיסיה יוסי	אוחיון יניב אוריאל ישראל מאיר אורן גיל משה אזולאי יואל אטיאס יצחק אלוש משה אליאך יעקב אסולין משה אסולין רפאל בודרה יונתן שון בוסקילה יצחק	בורנשטיין ישראל ביטון אלעד ביינדמן יוסף חנינא בינט שלום בכור יוחאי בלומנפלד ברק שלמה* בלייכברד יונתן* בן אבוי ישראל בן דוד שלמה בן דוד שלמה מיכאל	בן הרש נתנאל בן חיים אליהו בן מעש מנחם בן עזרי רפאל בן שושן יואל בקשי אברהם ברזילי אלירן ברניס אברהם גרבי נתנאל גוטליב יצחק גולדברג שמואל	הוניגסברג שניאור גפנר יוסף גרנישפן דוד שלמה דב איגנה עמיחי דהאן דוד אברהם דהן אושריאל דורון מנחם מענדל דרמר אורי חיים האן בנימין הבלין שלום הולצברג מרדכי הומינר אברהם יצחק	זהר חנניה זכריה הראל זלצברגר טל זנאטי דוד זרביב יונתן זרביב רוחמה חיון ישראל חכים יוסף כהן יהודה חממי אביחי חנין טל מנשה טל עידן	יוחנן יוסף יצחק יעקב אלעד יצחקי יצחק ישרון אליהו כהן שמואל כהן גד כהן דניאל כהן יהודה כהן יהונתן כהן יוסף חיים כהן ישי	כהן מוטי כהן משה יעקב כהן נחום כלאף ברוך ליפשיץ אלעד זיידל ליפשיץ יוני מאירי עמנואל מדמון אייל מדר גבריאלי מולא דניאל מולה איתמר	מזרחי ברק מיכאלי ידידיה מיפעי שמואל מלול עמרם מלכא אלעד מלכה נהוראי ממו אפרים מסינגר יעקב צבי מסקין דוד	מעטוף אמיתי מפעי שניאור זלמן משכיל עמיאל נאון אביב נהיהז יהודה מאיר ניסטנפובר עמית סדובסקי נח סיסיה יוחאי
------------------------	---------------------------	--	---	---	---	---	--	--	--	---	---

נשיא המכללה, הנהלת המכללה, ראש בית הספר לתואר שני, המועצה האקדמית וחוג ידידי המכללה בארץ ובחו"ל

מברכים את המוסמכות והמוסמכים לרגל הענקת תואר שני M.Ed

מוסמכות בהוראה M.Ed

ייעוץ חינוכי	רבינוביץ מטיילדה	ניהול וארגון מערכות חינוך	אודיה אלמקיים הדסה אלעזרא ריקי אלפנבין רוחי	בצלאל סמדר הירש זהר הלל מאיה העכט חיה מושקא	הושיאר תהילה לאה הירש זהר הלל מאיה העכט חיה מושקא	יהודה אביטל יוסף לילך יודי הודיה יחזקאל רחל	לוי מור לוי מעיין לוי עינת לוי אמסלם שרה	נרציז שירן נתנאל בן יוסף ברית סאידוב חיה שרה	פרקש חנה פררה בן שושן פאני צדיק אור
אביטל תהילה	רגב בתאל	חניוך	אבוטבול אבישג	ברדוגו אביטל	הרמן עינבל	יערי גילה	לוי קרמני ענת *	סוחובולסקי אלירז	צמח אמונה
אטינגר שיר	ריין שובה		אבוטבול שרה	ברוך שמחה	הרציג חדווה	יפרח אבישג	לזין תהילה	סויסה טובה	צמח ונסה
איזבה שרון	שוורץ מיכל		אבוטבול שרה	ברוך עינת	וויכנין חנה	יפת אודליה	ליהמן רחל דינה	סולטן רחלי	צמח עדן
אליאס הדס	שיינטופ צפורה שרה		אביגדור לוטם הודיה	ברקאי מירה	וולף נחמה	יצחקי קרן	ללום דבורה	סופר אילה	קאהן אביטל *
אנגלר מרב *	שמאי שושי		אביעד חני	אמיתי אפרת	ויכטר עדי	ישראלי מיכל פאר לי	לסקר בלה	סיבהו יעל גודאי	קאופמן תמר
יבבי סיון	הוראת		אבישר מרים	אמסלם אוריה	וילדאו פלביה אריאלה	כהן אביטל	לסקר חיה	סיגלה תפארת	קבסה שרית
בלדשטיין אורית	המדעים		אדלר רבקה	אמסלם רוויה	גבאי חיה	וילשנסקי שרה חיה	כהן אביבה	סיטבון רחל	קדוש איריס
בן אברהם אביה	ההמתמטיקה		אדמון רונית	אסולין אילת	גבאי שפרה	יוסקי נעמה	כהן אורנה	סנדורי נוי דקלה	קדוש רבקה
בן סימון סנאית	אדלר ויצמן רותם		אדרי מור	אסולין אמונה	גדג' רבקה	יוצמן מיכל	מאיר אילה	קוט חיה	שטרסברג מירל
גולדשמידט אתי	אהרון רבקה		אדרי רותם	אפרים טליה	גאטה שירה	ונטורה יסמין	מאמו תפארת רות	קומער יעלה	שלום אסתר הדסה
דהן אביטל	אמיניאן רעות רחל	אדרעי עמית	אוחיון חיה מושקא	גודמן פייגא	ועלי תפארת	מדולסי עדנה	קורנבליט חנה	שלמה אורית	
דונור יעל	בייטש מושקא	אוחיון יעל	אריאלי חנית	גולדברג לאה *	וקנין יעל	מויאל רינה	קליג דקלה	שלמון פעשי	
דיאמנט טל	גלכובסקי ריקי	אוחנה גילה שמחה	אריה לאה	גולדברג דינה	כהן גלית	מונגר רותי	קליין נעמה *	שלנגר אסתר	
הורוביץ הדר	גרוטס מוריה	אוקס יהל	ארנסתם רות	גולדברג רבקה	כהן דינה	מוסאי לאה	עודי ויולה	שמאי אילת	
הלוי הודיה	דרמון חיה שרה	אוריאל אסתר	אקש מרים	גולדברג רבקה	כהן הילה	מורד רבקה	עוזרי שושי	שמואל שירז	
המדני כהן אפרת	הלוי נעמי	אוריאל אסתר	אקש מרים	גולדשטיין רחל	כהן חדה	מזר ליזי	עטייה חנה	שמעון עינב שירה	
שירה	טייטלבוים אסתר	אשורי יעל	אשש אוריה	גורדון דבורה	זילברמן הדסה רבקה	מזרחי רבקה	קנפולמכר הדסה	שמעוני שילת	
ווינשטיין אסנת	וייטלבוים אסתר	אזובן מרים	אשש מיטל	גיל אורית	זינו שירה	מזרחי אורטל	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
וייס אסתר	ישראלי יהודית	אזולאי רותי	אשש מיטל	גילביץ מרים	זיני טליה	מזרחי אורטל	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
זנגי אתי	כהן חנה	אזולאי אילנה **	באשה שרה	גלעד פייגא	זיתון הודיה	מזרחי מיכל	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
חריב מוריה	לוי זוהר *	אזרזר נעמי	בברשוילי אוריה	גלעד יעל	זכריה מנחה רחל	מיטלמן אביגיל	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
יוספוף לאה	ליפשיץ אשי	אטיאס הודיה	בגיב כוכבה	גמליאל מירב	זקס שירה אילנה	מיינור רננה	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
יפרח הדסה	משיח מורן	אטיאס שירה	בוהדנה אורה	גמליאל טובה	חגי ביסמוט שלומית	מימון אלישבע	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
כהן לילך	נחמיה טל **	איבגי פרח	בורדה אילת	גמליאל רבקה	חדד בתאל	מלכה יפה	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
כחלון שיראל	סגלוביץ רייטל	אייזנברג מלכה	בטקין שיינדל	גפן סגילית	חזן שירה	מנדלזון שפרה רויזא	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
לבון קרן	פוקסמן איילה	אייזנשטיין אהובה	ביטון גלית	גרוס תרצה	חטיבא אורלי	מנדלזון שפרה רויזא	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
לוי טלי	פינקוביץ חיה	אילוז אורית אסתר	ביתן יעל	גרינברג אסתר גילה	חיים הדסה	מרק עדנה	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
לוי שיר	פרוס סימה חסיה	איתן אורית	ביתן סגילית	גרינברג שרה *	חלפון נורית	מתאנה גלית	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
מורגשטרן מיכל	קסלר תמר ציפורה	אלאור שמחה	בן גיגי רות	גרלק ורוניקה	חמאוי רינת	נגר אילה	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
מזרחי גרנית	קפלן רחל *	אלגוזי אסתר	בן דוד מוריה	גרשוביץ חנה	חנסב מיכל	נגר תרצה	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
מיארה תהילה	קפלן רחל *	אלגרבלי זוהר	בן דוד שמחה דינה	דביר דינה	חפצדי גלית שני	נהרי תרצה	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
מסילתי שרה מאיה	קפלן רחל *	אלום דפנה	בן משה יעל גלית	דגן עליזה	חצרוני רומי	נוביק יהודית	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
מסלטי רות ברכה	שאלו חיה מושקא	אלון שיראל	בן משה מיטל	דהאן יעל	חרר פיינה	נוטיק חני	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
משיח רונית	שבתאי חנה	אלוש תהילה	בן נון תמר	דהאן נעמה	טואטי מיכל	נוריאל יהודית	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
עמיר שירה	שי סיון	אלחזד מזל	בן סעדון דנה אור	דהן תהילה	טולדנו רבקה פדיה	נח מיכל **	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
פריד רבקה	שנברגר שלומית	אליאסי ברכה	בן ששאל איילת	דיין נירה *	טל שושנה	נחמיאס אוסנת	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
קוברניק טובה	שצקי פייגי *	אללי שיראל	בן שושן מוריה	דיין נועה	טסלר רבקה	נוביץ שריל *	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
קורן תמר	שרגא אורית	אלמלח אילנה	בן שושן שרה	דינקו מרטה	טרם עדן	נמני דבורה לאה	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	
קרינברג חיה	אלמלח מרגלית	בן שטרית לאה	דרעי מירב	יגודיב חיה מושקא	לוי כנרת	נקש מירב	קנפולמכר הדסה	שניאורסאהן נחמי	

בהוראה M.Ed

סולטן דוד סולימני זמיר סיבוני יניב סינאני יהודה סעדי שניאור זלמן* סקורי מתניה עובדיה נתנאל פודולסקי ניסן משה פייג דוד פינהנדרל יואל פנחסוב יהודה פרומר שמואל	פרד מרדכי פריימן אהרן פרימן יעקב פרינץ יצחק פרסטר יוחנן צ'סס דורון קאיקוב משה חזקיהו קופרשטיין אביגדור קורדובה ידיו קורקוס יצחק** קלזן נעם קלמן שי	קנט יוסף ישראל קניג אליהו קניג דוב בער קסטנבאום שי קרדש אבי קרדשוב תנחום קרילה ישראל ראב יהודה ראובן צבי רבי יצחק מאיר רדי יקיר רוזנקרנץ יחיאל	רזיאל גרשי רזיקו יצחק שאער אשר זעליג שבתאי חיים שטרן מרדכי יחיאל שיינין נחום שיר מאיר ישראל שלומי אריאל שמעון שמש אביתר שרעבי ישי שרת מאיר	הוראת תושב"ע ומחשבת ישראל בגישה בינתחומית	בטובול אריאל בטבבו מוקטו בלום שמעון גוטמן אביעד גלסר גבריאלי** הופמן רון יזיל נדב יזיל שי וישליצקי יהודה וכטל דוד שלמה חזיז נועם חן פרץ	טסלר יצחק יוסקוביץ יוסף מיכאל יעיש יאיר יעקובי יעקב כרובי יעקב לוי חיים לוי נתנאל מעתוק רפאל מריאן איתמר עופר אור פחימה שמעון קדוש שמעון	קופינסקי דוד קליין איתמר רוזנבלט משה שביט דקל שטרית עודד שליט משה שמחי אביב	ייעוץ חינוכי	אברהם אבי אברהם אלחנן איבגי ינון ארצי יעקב בניסטי אופיר יונתן גודשמיט אברהם גוטסמן יוסף גולדברג אלעזר גרינברג ניר	הירש יצחק וולף אריאל זמירי איתמר טאוב אלעד יגודה אלחנן יונה משה ישעיהו מנחם רפאל ליפשיץ מנדי מחפוד שניר עוקבי אוריה	פלורנטל מרדכי ציון אילן קרפור מיכאל רוזנצוויג דוד שחר ישראל שטרסברג שרון יהונתן שלום גלעד* שפירא אסף
--	--	--	--	---	---	--	---	--------------	---	---	--

כשה"שיטה" של הילדות הופכת ל"שטות" של הבגרות

היא מייצרת דרמה כדי שיראו אותה, הוא נאטם וקופא כדי לא להיפגע. למה המגננות שהצילו אותנו בעבר מחרבות את הזוגיות שלנו בהווה, ואיך עוברים ממסילת הישרדות למסילה של התקשרות וריפוי?

הודיה, ברגע שאת תראי את ה'שטות' של נריה, ובמקום להגיד 'לא אכפת לו ממני', תביני את הכאב וההיגיון שמאחורי הקיפאון שלו, המגננות שלו ירדו.

כשנריה יסתכל עלייך ויגיד: 'וואו, אני רואה כמה קשה את עובדת וכמה את מתאמצת רק כדי שאני אבין אותך', התודעה ההישרדותית שלך תירגע ותוכלי לחזור למסילת ההתקשרות.

"זה מרגיש כמו ללכת בשדה מוקשים", הודה נריה בקול נמוך. "כל תנועה שלי מפעילה אצלה פיצוץ."

"נכון", הסכמתי, "כי אין עדיין ביטחון מוחלט. ביטחון בזוגיות פירושו הידיעה שבן הזוג שלי לא שופט אותי, אלא אוהב אותי גם כשאני פועל מתוך הפצעים שלי."

רק כשיש ביטחון כזה, אפשר לקחת 'סיכון' ולצאת מאזור הנוחות אל עבר פגיעות אמיתית.

הפניתי את מבטי ישירות לנריה. "קח למשל את מה שסיפרת לי פעם, על כך שאתה בורח מגידול הילדים ומטיפול בהם כי אתה מרגיש פגוע מהביקורת של הודיה ומרגיש כמו כישלון קבוע. דמיין שבמקום להתרחק ולשתוק, היית מרגיש מספיק בטוח לבוא להודיה ולהגיד לה באומץ: 'הודיה, יש לי אזור עיוורון עם הילד הזה. אני מרגיש שאני עושה משהו לא נכון ואני מפחד להיכשל. את יכולה להראות לי איך לעשות את זה? את יכולה ללמד אותי?'. זו פגיעות במיטבה. זה סיכון שמקרב, במקום ריחוק שמפריד."

הודיה הביטה בנריה, עיניה התרככו לחלוטין. "אם היית אומר לי את זה, נריה, הייתי רק רוצה לחבק אותך."

החדר השתק. התודעה ההישרדותית של שניהם נחה ומסילת ההתקשרות החלה להיסלל מחדש, בטוחה ונקייה ממסכות.

כל הפרטים שונו למען שמירת הפרטיות

התקשרות מהילדות. נקרא לזה ה'בור' הרגשי. יש שני סוגים של פצעים:

יש פצע אקטיבי של צעקות או השפלות שחוונו בילדות, שאותו קל לזכור.

אבל יש גם פצע של חסך והיעדר, המקומות שבהם ההורים לא היו מספיק נוכחים, העיניים שלהם לא 'נצצו' כשהם הביטו בנו והם לא החזיקו אותנו בלב ובמחשבה. זה פצע מסוכן יותר, כי אנחנו לא מודעים לו. אנחנו מסתובבים בעולם עם חסך קבוע שמנהל אותנו.

כדי לשרוד את הבור הזה כילדים, פיתחנו תוכנית הגנה גאונית. נקרא לזה 'השיטה'.

בילדות, הודיה, את היית חייבת להעלות את האש ולייצר דרמות והרבה מילים כדי שמישהו בכלל יבחין בך ויאמין לך. זו הייתה שיטה מצילת חיים. ואתה, נריה, למדת שכשדמות סמכותית מתקרבת, משהו רע עומד לקרות, והשיטה הגאונית שלך הייתה לכבות את הגוף ולקפוא כדי לא להיפגע.

הבעיה היא שהיום, בתוך הקשר הזוגי, ה'שיטה' של הילדות הופכת ל'שטות' של הבגרות.

הדרמה שלך, הודיה, גורמת לנריה לברוח, והבריחה שלך, נריה, גורמת להודיה להגביר את הדרמה.

"אז איך יוצאים מהלולאה הזו?" שאל נריה, מתעורר פתאום מהקיפאון שלו.

"הריפוי לא קורה דרך ביקורת", עניתי וחייכתי אליו. "הוא קורה דרך נראות והבנה."

"הודיה, עצרי רגע", הרמתי את ידי בעדינות, קוטעת את שטף דיבורה המהיר. "שימי לב מה קרה כאן בחמש הדקות האחרונות. הבאת לי אינספור סיפורים, הוכחות ודוגמאות כדי להצדיק את מה שהרגשת מול נריה בסוף השבוע. את מתאמצת כל כך, כמו עורכת דין שמנהלת את משפט חייה."

הודיה נשמה עמוק, עיניה דמעו. "כי אם אני לא אסביר ואוכיח, אין לי אמון שמישהו בכלל יראה או יאמין לכאב שלי!"

נריה נאנח בכיסאו, שומט את כתפיו. "והדרמות האלו, זה בדיוק מה שמתיש אותי. מכל דבר קטן היא מייצרת אש ורעש גדולים."

הפניתי את מבטי אל נריה. "ואתה, נריה? ברגע שהודיה מעלה את האש ומייצרת את הרעש הזה, מה קורה לך?"

"מה קורה לי? אני אספר לך. הוא נאטם, משתתק, הגוף שלו כאן אבל המבט שלו פשוט נעלם."

נריה הנהן בשתיקה.

"מה שקורה ביניכם ברגעים האלה", הסברתי לשניהם, "זה לא חוסר אכפתיות ולא מלחמה, אלא מפגש בין שתי מערכות הישרדות."

המוח שלנו פועל על שתי מסילות עיקריות; הראשונה היא מסילת ההישרדות: מוח קדום שמתפקד כמו מכ"ם שמחפש רק סכנות ושליליות כדי להגן עלינו. בטבע, אי אפשר ליהנות מיופיים של הפרחים כשטורף אורב בסבך.

המסילה השנייה היא מסילת ההתקשרות: המקום שבו אנחנו מרגישים בטוחים לחלום, להירגע ולנוח, כי יש לנו 'בועת הגנה'. בזוגיות בריאה, אתם אמורים לפעול ממסילת ההתקשרות. אבל כשאתם מרגישים מאוימים, שניכם נוטשים אותה ורצים ישירות למסילת ההישרדות, ממש שם, בתוך הסלון שלכם.

"אז למה אנחנו עושים את זה?" שאלה הודיה, מוחה דמעה.

"כי לכולנו, בלי יוצא מן הכלל, יש פצע

ניתן לעקוב אחר הטורים בערוץ הוואטסאפ של חנה דיין

חוגגים את חודש הספר קנו ב-200 ש"ח שלמו רק 150 ש"ח!

*המבצע חל בכפולות, עד גובה קנייה של 1,000 ש"ח.

חדש על המדף

"חפצי קודש"

כרך חדש בסדרת
פניני הלכה

"עקבי הצאן"

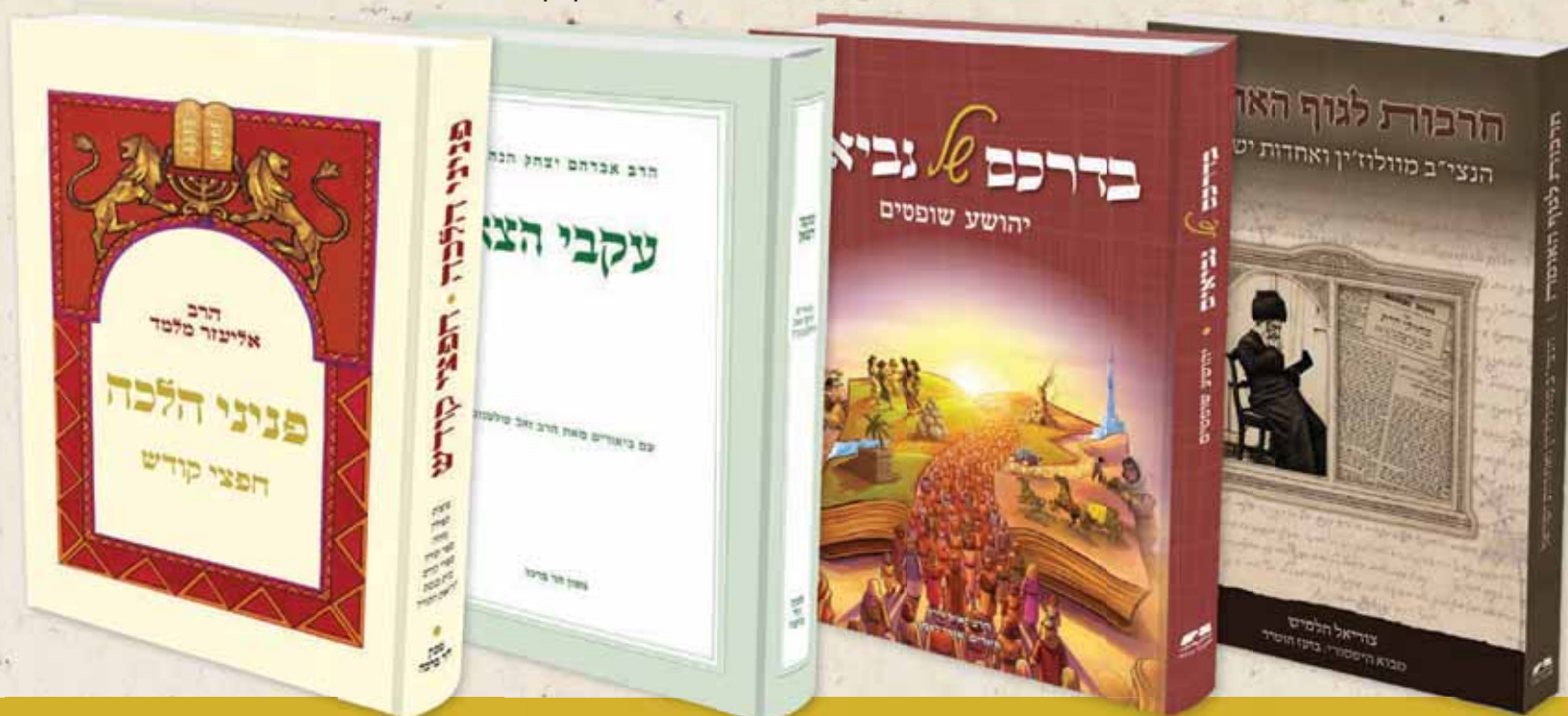
ביאור של הרב זאב
סולטנוביץ לספרו
של הרב קוק זצ"ל

"בדרכם של נביאים יהושע שופטים"

כרך ראשון בסדרת ההמשך
ל"בדרכה של תורה"

"חרבות לגוף האומה"

הנצי"ב מוולז'ין
ואחדות ישראל

מכון הר ברכה תורה שבונה חיים

*למעט ספרי לימוד בהיסטוריה לבתי ספר

www.shop.yhb.org.il | sefer@yhb.org.il | 02-9709588

"מרגש לראות איך
שיטה עם יסודות
יהודיים הופכת
לבשורה בכל
העולם". הרב רפי
פירשטיין ואחיו
אהרון פירשטיין

ההתקווה של אבא

האחים הרב רפי ואהרון פוירשטיין גדלו כילדים בשולחן שבת שאירח בטבעיות מטופלים של אביהם, הפסיכולוג פרופסור ראובן פוירשטיין ז"ל. כשבגרו, התיישבו איתו לשיחות עומק בסלון בניסיון להבין מנין האומץ לפתח שיטה מהפכנית, שנותנת כיום תקווה למיליונים ברחבי העולם ♦ השיחות הפכו לספר חדש, שמבקש להעניק את האופטימיות הזאת למשפחות של פגועי ראש, אנשים עם תסמונת דאון, וגם ילדים שהמערכת קטלגה כלקויי למידה

רבקי גולדפינגר // צילום: מירי שמעונוביץ

לפני שבועיים עמד הרב ד"ר רפי פוירשטיין מתחת לחופה בחתונת בנו אלחנן ועיניו דמעו מהתרגשות. זו לא הייתה חופה רגילה. החתן אלחנן והכלה אפרת, שניהם בעלי תסמונת דאון. הרגע של הובלת בנו לחופה היה בשבילו רגע מכונן של שמחה גואה ומימוש חזונו של אביו, פרופ' ראובן פוירשטיין, שכונה "אבי הפוטנציאל האנושי". אבל הדברים לא נראו כל כך אופטימיים ביום הלידה. "כשאלחנן, הבן השני שלי נולד, אני ממש לא הייתי גיבור גדול", הוא משתף. "הרגשתי שבור. ולמרות שאני בנו של חתן פרס ישראל, שהיה הראשון בעולם שהראה שאפשר להוציא אנשים עם תסמונת דאון מהפיגור שלהם, כחלק מהתפיסה הכוללת שלו שהאדם הוא יצור שפתוח לשינוי, ברגע האמת זה לא עזר לי. בחדר הלידה בהדסה עין כרם, בלילה שבין יום

רביעי ליום חמישי בשעה שתיים אחר חצות, הרגשתי שנחת עליי נבוט במשקל 200 קילו, במרכז הקודקוד", הוא אומר בכנות.

"אנשים עם צרכים מיוחדים היו חלק מבאי ביתנו כל השנים, אבל כשזה הגיע לפתחי, כשאני בן 29 ורעייתי טל בת 23 וכל החיים לפנינו, ויש לנו תינוקת בת שנה וחצי בבית, הקושי היה עצום", הוא נאנח. "למחרת בערב ישבתי במטבח בבית הוריי בשכונת קריית משה בירושלים. הייתי מוצף דמעות, ואבא אמר לאמא בקול שלו ובטוח: אנחנו הולכים לחתן את הילד. ואני הסתכלתי על אבא ולא האמנתי".

"שתביני, עד אז לא סיפרתי לאף אחד שנולד לי ילד, לא הצלחתי ללכת לבית הכנסת לעשות מי שבירך לרך הנוול. ובעוד אני חושב בליבי למה לא נולדה לי בת, ומי צריך בכלל ברית מילה שמחייבת אותי לעמוד בפני כולם, פתאום אבא שלי מדבר על חתונה ועוד בכזה ביטחון. אני חייב לומר שהמשפט הזה שלו

←

הדהד אצלי במשך שנים ארוכות קדימה והעניק לי אופק. שם, ברגע ההוא של כאב, הוא נטע בי תקווה", הוא מתאר. "יותר משלושה עשורים אחר כך, כשעמדתי עם אלחנן מתחת לחופה, חשבתי לעצמי איך נאבקתי על זה כל השנים, ואיך בכינו על זה כל השנים, ואיך הכרית הייתה רטובה כל השנים מדאגה, והיו כל כך הרבה מכשולים בדרך, וכל כך הרבה חרדות ופחדים ושאלות. וכשעמדנו שם הבטתי בחתן ובכלה היקרים שלנו, וחשתי שהיינו כחולמים", הוא אומר בעיניים נוצצות. "הנה זה קורה לגנד עינינו וזה נס. זה היה רגע של התגלות שכינה", הוא אומר.

למה היעד הזה של להקים בית הוא יעד כל כך נשגב וחשוב מבחינתך?

"לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו" נאמר על כל מי שנבאר בצלם. אלחנן ואפרת וחבריהם שאני פוגש במכון רוצים להתחתן וצריכים להתחתן, ממש כמונו. הבדידות היא דבר נורא לכל אדם. הם זקוקים לאהבה כמונו. הקמנו במכון פוירשטיין את מרכז חזון על שם ורדיגר, שמקדם זוגיות ונישואים לבעלי צרכים מיוחדים. מדובר במרכז שהוא פורץ דרך. אנחנו רואים בזה ערך אישי ולא פחות מכך ציבורי. אנחנו כותבים על כך ספרים ועושים לובינג לעניין הזה, כדי שאנשים יבינו שהם כמונו וזכותם לאהוב ולהיות נאהבים. נכון שיש להם את האתגרים שלהם בווזגיות, אבל לנו אין?"

פסיכולוג נגד הזרם

את התקווה והדרך ששאב מאביו בשעתו הקשה אחרי לידת בנו אלחנן, מבקש הרב ד"ר רפי פוירשטיין, ראש מכון פוירשטיין וממקימי ארגון רבני צהר, יחד עם אחיו אהרן פוירשטיין, מנהל סטודיו למשחק ניסן נתיב, להביא לעולם בספר חדש. ספרם 'להיות אדם - מודרך להתפתחות ותקווה' בהוצאת ידיעות ספרים, יצא לאור בימים אלה. בספר מתפרסמות שיחות מרתקות בין האחים ובין אביהם, פרופ' ראובן פוירשטיין, שנחשב לחלוץ עולמי בתחום החינוך, האבחון והשיקום. השיחות בין האב לבניו מציעות מבט עמוק על משנתו של "אבי הפוטנציאל האנושי", שמשנתו והשיטות שפיתח מיושמות בכ-50 מדינות בעולם וממשיכות להשפיע על מיליוני בני אדם.

"השיחות האלה, שניהלנו מלב אל לב בסלון הבית הצנוע של הוריי ז"ל, הן הרחם שבו נוצר הספר", מתאר אהרן פוירשטיין את הליך הוצאת הספר. "גדלנו בבית שבו לא הייתה הבחנה בין לשכת המטפל ובין חייו הפרטיים. הבית היה פתוח לכולם. בשולחן השבת ישבו פרופסורים ידועי שם וכל המומחים הגדולים, ולצידם אחד הילדים שנמצא בטיפול אצל אבא במכון, ואנשים שורדי שואה שהיו אצל אבא בעליית הנוער. וכל הדבר הזה יחד היה סעודת השבת שלנו".

כילד, הבנתי שיש פה משהו יוצא דופן?
"הבנתי שזה מיוחד, אבל לא ידעתי שאצל אחרים זה לא בדיוק עובד ככה. היה למשל בחור מעליית הנוער, בודד וגלמוד, שהיה צריך משפחה שתאמץ אותו. אבא אמר לו: בינתיים, בוא אלינו לשבוע. השבוע הזה נמשך שנתיים. זה היה איש עם תפקוד קוגניטיבי נמוך מאוד, ואני הייתי סוג של חונך שלו, כשאני בסך הכול ילד בן שש".

אולי זה גם מלמד שאבא האמין בך שאתה מסוגל להוביל מישור כזה?

"הייתה בו איוושהי אמונה בסיסית ומאוד שורשית, שאני חושב שהוא ינק אותה מבית הוריו

צילום: מכון פוירשטיין

"אבא אמר: אני ראיתי את הילדים ניצולי השואה האלה, שהמילה פוסט־טראומה מחוירה נוכח מה שהם חוו, ושמעתי את כל הפסיכיאטרים והפסיכולוגים מסביב אומרים שהם יבלו את חייהם במוסדות לבריאות הנפש, ואמרתי: אסור לי לתת להם למות פעמיים. אין לי ברירה אלא להאמין שאוכל לשנות אותם"

"זו בדיוק הנקודה. האמונה הזאת בצלם אלוקים של האדם הייתה מגובה במחקר. הוא היה פסיכולוג, פרופסור בייל ובעוד אוניברסיטאות מובילות, איש מדע מהשורה הראשונה. ככה הוא טען שהאדם הוא יצור פתוח ואת זה הוא הוכיח באינספור מחקרים. והיום העולם הולך ומשתכנע וכבר מבין את זה. הוא טען שהאדם הוא יצור פתוח, כי הוא יצור שמושפע מהתרבות שלו. האדם הוא למעשה כמו חומרה של מחשב, ואם אתה לא מטעין אותה בתוכנה זו חתיכת פלסטיק. מאוחר יותר הוא גם אמר שהתוכנה הזאת משנה גם את המחשב עצמו. וזה בדיוק מה שאנחנו אומרים על המוח הגמיש. אבא היה מהראשונים בעולם שדיברו על הפלסטיות של המוח. מסר אדיר ואופטימי".

הוא למעשה אומר: הורים ומחנכים, יש לכם פה כוח עצום לחולל שינוי בילדים שלכם ולא משנה עם מה הם מתמודדים.

"זהו כוח עצום שאנחנו במכון פוירשטיין, שפעיל בחמישים מדינות בעולם, מבקשים להפיץ. אנחנו מתחילים פרויקט בפרגוואי עם עשרות אלפי תלמידים, פותחים מרכז במיאמי ומרכז בשיקגו. באמת יש פה בשורה ענקית, גם להורים לילדים 'רגילים'. כי אומרים להם הילד שלך לא ילמד מתמטיקה, ולא יעשה את זה, ולא מתאים לזה, ולא מקבלים אותו לשיבה הזו, ולא מקבלים אותה לאולפנה ההיא. אבא יצא נגד כל שיטות המדידה המנבאות. הוא אמר: אי אפשר לנבא את האדם, כי זה כמו להגיד עכשיו יש לי גוש קרח בגודל של ככה וככה מטרים, שבעוד כמה דקות הוא יימס. האדם הוא יצור מתפתח, לחינוך יש הרבה מאוד כוח השפעה", הוא אומר בנחרצות. "הוא התווכח עם מורו ורבו ז'אן פיאז'ה, שטען שהכול גנטיקה והכול נקבע בהתפתחות הביולוגית. אבא התקומם על כך. הוא סבר שהחינוך יכול להפוך את אלחנן שלי, עם תסמונת דאון, לאדם נורמטיבי".

עד כדי כך?

"תגדירי נורמטיבי. לעבוד זה נורמטיבי? להתחתן זה נורמטיבי?"

אהרון מבקש להוסיף: "הודית, בת דודתנו, הבת של פרופסור יעקב רנד, הייתה עם תסמונת

→
"אבא אמר לא פעם שהוא חולה במחלה אנושה, האופטימיות".
פרופסור ראובן פוירשטיין ז"ל עם תלמידה

דאון ועבדה כמטפלת בגני ילדים. היא הייתה אהובה מאוד על הילדים בגנים". הרב רפי מהנהן בראשו: "יש לנו במכון הרבה צעירים עם תסמונת דאון שהם סייעים וסייעות. בת הזוג של אלחנן היא סייעת בגנים. אבא היה הראשון שאמר שיכולת ההשתנות אפשרית ושהו נכון לגבי כל ילד. לקויי למידה, ADHD, הפרעות קשב, דיסלקטים, ילדים על הרצף - הוא לא קיבל את ההגדרות המצמצמות האלה. הוא אמר: ההגדרות אומנם נכונות, אבל הן משקפות את המצב הנוכחי. הוא לא קיבל את הפסיכומטרי ואת הדפ"ר (דירוג פסיכוטכני ראשוני, בצו ראשון - ר"ג). היה בו משהו מאוד חתרני", מציין הרב רפי.

חדר כושר למוח

"המרכיב השני במשנתו היה האומץ. הוא הלך עם הקו שלו, שהיום ברוך ה' הולך ומוכיח את עצמו בעולם, גם כאשר זלזלו ובוזו לו. כיום המכון בודק פוטנציאל, זו מילת המפתח. היו בו אומץ, גאונות וחשיבה מחוץ לקופסה לתפוס את תמונת האדם בצורה דינמית ומשתנה והיה בו חסד ללא גבולות. הוא אמר: אני רוצה לתקן עולם במלכות ש"ד. הוא ראה בעשייה שלו חובה מוסרית אנושית, להביא את הבשורה שלו ואת הטכניקות שהוא פיתח עם צוותו ולהנגיש אותן לעולם".

"לגבי האופטימיות הגדולה הטמונה בתאוריה של אבא", מסביר אהרון, "המוסכמה המקובלת בעולם הפסיכולוגיה הייתה שמגיל מסוים היכולות במוח הולכות ויורדות. אך מסתבר שגילו שהמוח הוא האיבר הכי פלסטי שיש לנו בגוף. הוא האיבר שהכי יכול לשנות את עצמו, ולהתאים את עצמו לצורכי האדם".

גם בזקנה?

"גם בזקנה אדם יכול ליצור קשרים, זיכרונות ויכולות". הרב רפי מציג מחקר שיצא לאחרונה ומלמד כי "אנשים שמוגדרים כ-MCI, זאת אומרת בתחילת הדמנציה, וקיבלו 45 שעות טיפול בשיטות שלנו, אחרי תשעה חודשים המוח שלהם גדל. אלה אנשים שהם על הגבול הדמנטי, והמוח שלהם גדל. זה ממצא דרמטי. החלום של אבא היה להוכיח שעם שיטות העבודה שלו הוא לא רק משנה את התוכנה, אלא אפילו את החומרה".

זה גם מסר מעודד לפגועי הראש מהמלחמה הזאת?

"בהחלט, יש לנו במכון חמישה מרכזים לפגועי ראש, שמתופלים בהם כ-150 פגועי ראש, רובם המוחלט מהמלחמה. היום אנחנו מטפלים גם בתחום של הפוסט־טראומה. יש לנו ארבעה מרכזים לפוסט־טראומה בארץ".

ומה המסר העיקרי שלכם לפוסט־טראומטיים הללו?

"הבעיה העיקרית של פוסט־טראומה היא שבגלל ההצפה הרגשית, הפלשבקים והזיכרונות שהאדם אינו מסוגל להשתחרר מהם, נפגעים אצלו התפקוד, תהליכי קבלת ההחלטות, היכולת לעמוד בזמנים, לנהל את עצמו, לעמוד במשימות, לקום מהמיטה בבוקר. המיוחד בשיטת פוירשטיין הוא שאנחנו מתמקדים בלשקם את החשיבה. אתה חונך לאדם דעת. אנחנו מחזקים אצלם את היכולות לקבל החלטות, וכאילו לבנות סכר מול הזיכרונות וההצפות הרגשיות שמשבשות להם את תהליך קבלת ההחלטות ואת התפקוד", הוא

"השיטה מנוסחת היטב, ויש לה שלוש זרועות. זרוע אחת היא הזרוע האבחונית. כמו שאמרת, הוא חתר נגד הפסיכומטרי או הדפ"ר ומבחיני האינטליגנציה המקובלים. הוא בנה מבחן ראשון מסוגו שבעיקר בוחן את פוטנציאל הלמידה של האדם, ולא מה הוא היום", הוא מחדד. "לא להגיד 'אתה כזה', אלא להגיד 'לאן אתה יכול להגיע'. וזה אבחון שלשמחתי האוניברסיטאות המובילות בארץ קיבלו אותו כתחליף לפסיכומטרי לאנשים מהפריפריה. הזרוע השנייה היא המימוש וההתערבות. הוא פיתח שיטה שנקראת 'העשרה אינסטרומנטלית', שגם היא תורגמה לעשרות שפות. זו שיטה שמלמדת את האדם לחשוב ולממש את הפוטנציאל שלו. איך? מלמדים אותו לשלוט בתהליכי החשיבה שלו ולא להיות רק אינטואיטיבי", הוא מתאר בקצרה את התורה כולה. "הזרוע השלישית היא שיטה שנקראת למידה מתנוכת. אנחנו מלמדים אנשי מקצוע למקסם את ההתערבות שלהם כדי שהיא תחדור בצורה הטובה ביותר למטופל. אם אני רוצה להגדיר את מה שאנחנו בעצם מומחים בו, אני אומר שאנחנו מהנדסי למידה. זאת אומרת איך אני ממקסם את הלמידה כדי להתגבר על מחסומים שיש בדרך אצל הבן שלי, אצל אנשים על הרצף, אנשים פגועי ראש, פוסט-טראומטיים ועוד. השאלה העיקרית היא איך אני פותח ערוצי למידה ומממש אותם באמצעות ההתערבות".

"הכלי הזה של התיווך הוא כל שיהיה בהחלט יכולים להשתמש בו", אהרון מבקש להדגיש. "זה האופן שבו אתה מדבר עם הילדים שלך בשיחה הרגילה שלכם, איך מדברים ליד שולחן השבת, איך מדברים כשאוכלים ארוחת ערב ביחד, איך מדברים כשחוצים את הכביש. האופן שבו ההורים מדברים עם הילדים שלהם יכול לשנות את ההתפתחות שלהם", הוא מבהיר. "לדוגמה, ילד שמניח כוס בקצה השולחן באופן לא זהיר והכוס נפלה ונשברה. אני יכול לומר לו: למה עשית את זה? אבל אני יכול להגיד לו: אתה יודע למה הכוס נפלה? יכול להיות שהיא נפלה בגלל ששמת אותה על קצה השולחן ומהמקום הזה חפצים יכולים ליפול בקלות. ברגע הזה לימדת אותו המון דברים. לימדת אותו לתכנן את מעשיו, לחשב איפה כדאי להניח את הכוס. לימדת אותו מושגים, אבל גם איך לחשוב ולתכנן פעולות. והתכנן הזה ישרת אותו אחר כך כשהוא יגיע לבית הספר ויצטרך לקבל החלטות. ילד שלמד לתכנן ולחשוב צעד אחד קדימה הוא ילד שיש לו כלים טובים יותר בחיים".

"אני חושב שמילת המפתח היא ללמד את האנשים לחשוב", מסכם הרב רפי. יכולת ההשתנות בימינו, מדגיש אהרון, היא כורח המציאות. "העולם היום עם כל ה-AI מאופיין בעיקר בהשתנות מטורפת ללא הרף. אחד הדברים הכי חשובים לבני אדם בימינו הוא יכולת הלמידה והיכולת להתאים את עצמם לסביבה משתנה, ואבא נגע בכך כבר לפני שנים".

התורה של אביהם על השתנות האדם מופצת באמצעות מכון פורשטיין בעולם וצוברת תאוצה: "במסגרת המכון אני מסתובב רבות בעולם, ומדעים לראות איך השיטה הזאת מוטמעת היום בכל פינה. בנינו עכשיו בשיקגו מרכז ענק שמטפל בילדי רחוב על פי השיטות שלנו. זה קידוש השם גדול מאוד. אני חושב לעצמי: ריבון העולמים, איך שיטה שהיא מאוד יהודית קנתה לה אחיזה בכל העולם, ובורהיסטים ונוצרים, מוסלמים וחסרי דת, כולם מאמצים אותה?" הוא אומר בהתפעלות. "העולם צמא לזה. מחמם את הלב לראות איך דבר שיש לו יסודות יהודיים הופך לבשורה בכל העולם". ●

נכה צה"ל פגוע ראש שהתמודד עם פגיעה מאוד קשה והחלום שלו היה ללמוד באוניברסיטה. המטפל שלו, איש מקצוע ותיק, אמר שבחיים לא ראה מישהו עם פגיעה כזאת באוניברסיטה. והנה, הוא סיים תואר ראשון ותואר שני. יש לנו איך ספור מקרים כאלה, אבל כשהביקוש עלה, אבא שהיה מתקן עולם ידע שהוא לא יוכל לטפל בכל המיליונים שנוקקים לו, ולכן ניסח את השיטות שלו בצורה מסודרת. במשך עשרות שנים אנחנו מכשירים בכל שנה כ-5,000 אנשי מקצוע, מהודו ועד יפן, ארצות הברית, אפריקה ועוד".

אתם מדברים הרבה על התקווה, אבל חוץ מהתיאוריה יש כלים מעשיים איך להפוך את התקווה למציאות?

מהמוח. מתברר שהוציאו לו את החלק שאחראי על הדיבור והשפה. הדבר הזה תועד בסרט של ה-BBC. הם הגיעו לאבא עם הילד הזה, והוא למד מההתחלה לכתוב ולתפקד. המוח האלסטי יצר קשרים חדשים וחידש את מרכז הדיבור בצידו הימני. הילד הפך להיות אדם מתפקד ועובד. אני זכיתי לפגוש אותו שנים אחר כך בכנס בין-לאומי בפריז, משחזר אהרון בהתלהבות. "זה לכאורה נגד החוקים המקובלים. ואבא הוכיח נגד כל הכללים האפשריים שהילד הזה יכול ללמוד, להתפתח ולהפוך לאדם מתפקד".

"כמו המקרה הזה, יש אלפי מקרים שעברו כאן במכון", מדגיש הרב רפי. "אני יכול לספר על

"אנשים בתחילת הדמנציה שקיבלו 45 שעות טיפול בשיטות שלנו, אחרי תשעה חודשים המוח שלהם גדל. אלה אנשים שהם על הגבול הדמנטי, והמוח שלהם גדל. זה ממצא דרמטי. החלום של אבא היה להוכיח שעם שיטות העבודה שלו הוא לא רק משנה את התוכנה, אלא אפילו את החומרה"

צילום: באדיבות המשפחה

"זה היה חזון של אבא שהתגשם". חתונתם של אלחנן ואפרת פורשטיין

מתאר. "המכנה המשותף של תסמונת דאון ושל תלמידים רגילים או סטודנטים הוא הצורך לחזק ולאמן אצלם את שרירי החשיבה. שיטת פורשטיין למעשה היא חדר כושר למוח".

את הידע לטיפול בפוסט-טראומטיים שאב פרופסור ראובן פורשטיין מטיפול בניצולי שואה. "הם הפוסט-טראומטיים הכי גדולים", מציין אהרון. "אבא התחיל לעבוד עם ילדים ניצולי שואה שהגיעו אחרי המלחמה לארץ, אודים מוצלים מאש. בהמשך הוא היה הפסיכולוג של עליית הנוער, וזו הייתה האוכלוסייה הראשונה שהוא עבד איתה והטביעה חותם על כל העשייה שלו".

הרב רפי: "כששאלנו אותו חצי שנה לפני שנפטור, מה בעצם עשית איתם? הוא אמר: לימדתי אותם לזכור את העתיד. זה משפט מדהים", הוא אומר בהדגשה. "הרי זוכרים את העבר, מה זה לזכור את העתיד? אלא שהכוונה שלו היא לזכור את החלומות שלהם, את השאיפות שלהם, את המוטיבציה שלהם, ולעזור להם לממש אותם. הוא אמר: אני רואה את ניצולי השואה האלה, ראייתי את הילדים האלה, שהמילה פוסט-טראומה מחווריה נוכח מה שהם חוו, ושמעתי את כל הפסיכיאטרים והפסיכולוגים מסביבי אומרים שהם יבולו את חייהם במוסדות לבריאות הנפש, ואמרת, כך הוא סיפר לנו, אסור לי לתת להם למות פעמיים. הוא אמר: לא הייתה לי ברירה אלא להאמין שאני אוכל לשנות אותם, ואותו צורך הוליד אצלי את האמונה שאני אוכל לעשות את זה. כך שאבן הראשה של הפרדיגמה שלו הייתה האמונה בכושר ההשתנות של האדם".

זה כל כך אקטואלי גם לפוסט-טראומטיים היום. לגמרי. אבא גם אמר: באים אליי הורים לילדים עם צרכים מיוחדים ואני רואה את הצורך שלהם, ואני מבין שהצורך צריך להוליד אמונה שאפשר, והאמונה תוליד את היכולת להיאבק על שינוי האדם, כך שתפיסת עולמו נוגעת בכל אדם באשר הוא".

פגוע הראש סיים תואר

את הספר ובו השיחות שניהלו עם אביהם, מספר אהרון, הם כיוונו לציבור ההורים והמחנכים ולא לאנשי מקצוע בתחום הפסיכולוגיה בלבד. "ישבנו עם אבא הרבה מאוד זמן וניהלנו איתו שיחות עומק על משנתו. הקבצים האלה ישבו אצלי, והחלטתי שטוב יהיה לפרסם אותם ושיהיו נגישים לכולם".

בעצם השאיפה הייתה להפיץ את הבשורה?

"אבא כתב הרבה מאוד ספרים אקדמיים, שהם הרבה פעמים מסובכים לקריאה לקהל הלא אקדמי או לציבור שרחוק מהתחום. אנשי חינוך ופסיכולוגיה קוראים את הספרים האלה וחיים אותם. אבל הוא לא פנה כל כך לציבור הרחב, והמחשבה שלי הייתה שהספר הזה צריך להיות ספר שכל אחד יכול לקרוא, כשהמטרה היא לטעת תקווה באנשים", הוא משתף. "התקווה היא אחד המוטיבים הכי משמעותיים של הורינו, והמסר שלהם היה שתמיד יש תקווה. במכון נפגשים עם אנשים ברגעים הכי קשים בחייהם, בין אם זה פגיעת ראש כשאנשים חשים אבודים, ובין אם זה לידה של ילד מיוחד כשפתאום כל החלומות קורסים. המטרה היא לתת להם את התקווה דווקא ברגע הלא פשוט הזה. והספר הזה יש בכוחו לנסוך את התקווה הזאת".

חלקו הראשון של הספר, כאמור, בנוי משיחות עם פרופ' פורשטיין. בחלקו השני מובאים מקרים שבהם טיפל האב. "מובא בספר מקרה של ילד שבגלל אפילפסיה קשה מאוד הוציאו לו חלק

"הכול מתחיל ונגמר
בשורשים, במקורות
ובחזון. יכול להיות
שיש מי שנבהל מזה,
אבל זו כבר הנורמה".
אריאלה דניאלס־מילר

שיח על המשיח

זה התחיל בקורונה, התעצם במלחמה והגיע לשיא לאחר
נפילת בנה, סרן רואי מילר הי"ד, בעזה: אריאלה דניאלס-מילר
מהרצליה יצאה למסע שמחבר אותה ליהדות בלי פילטרים,
כשהיא סוחפת אחריה מעגלים נוספים שלא מתביישים לדבר
על משיח, תחיית המתים וגם על ארץ ישראל השלמה

צורית פניגשטיין // צילום: לירון מולדובן

היה מסור לחייליו החרדים, והעניק להם סיוע כלכלי ואירוח בשבתות. רואי מילר הי"ד וחייליו

בסרטון ויראלי שחרך לאחרונה את הרשתות נראית אישה במכנסי ג'ינס וחולצה של "צוות מילר" מחזיקה דגל שעליו מתנוסס ציור בית המקדש ומדברת בכמיהה על בית מקדש וגאולה. הסרטון יצא סמוך לאירוע שבו לוחם מחטיבת הנח"ל שענד על מדיו פאץ' "משיח" נשפט ל-30 ימי מאסר. מאז קיום הריאיון כבר דווח על מקרה נוסף של ענישת חייל עם פאץ' משיח. אבל אם היו שואלים את האישה הזאת, היא הייתה נותנת להם צל"ש.

האישה בסרטון היא אריאלה דניאלס־מילר, אימו של סרן רואי מילר הי"ד, סמ"פ בגבעתי, שצולמה כשהיא מדברת בפני באי צעדת יום ירושלים. "הזמינו לצעדה משפחות שכולות", היא מספרת, "כל משפחה נשאה דברים. עמדתי שם מול ציבור מגוון, עם ישראל המתוק, ומישהו צילם ומשם זה נפוץ. זה לא היה בשליטתי", היא אומרת כמעט בהתנצלות.

בסרטון אריאלה מבהירה לקהל את חשיבותה הלאומית של ירושלים, שגם האיבים מכירים בה: "כשהלוחמים היו בעזה, הם ראו בכל בית תמונה של ירושלים, של מסגד אל־אקצא", אמרה והזמינה את הקהל להתעלות איתה עוד קצת "ולדבר על הדבר הבא, שלשם מועדות פנינו". בשלב הזה פורסת אריאלה בפני הקהל את הדגל הכחול המקופל עם תמונת המקדש ועליו המילים "ועשו לי מקדש".

אריאלה מתייחסת לתקרית האקטואלית של מאסר החייל ואומרת בנחישות: "אני בעד שחיילים ייכנסו לכל מקום עם פאצ'ים של משיח ובית מקדש", ומזכירה שכך גם אמרה בהספד על קבר בנה. "אלה חיילי הגאולה ואלה חיילי דוד המלך", היא ממשיכה ואומרת בסרטון, "אנחנו לוחמים ויש לנו מטרה. המטרה היא להגיע לכל חלקי הארץ המובטחת, בעזרת השם להביא משיח, גאולה, בית מקדש ובעזרת השם גם תחיית המתים". הקהל מריע והיא מסכמת: "מכאן אנחנו ממשיכים בפעולות של אחדות, ואני מאחלת לכולם יום ירושלים שמח ובקרוב ניפגש בבית המקדש".

הסרטון כנראה נגע בנקודה מהותית, כי הוא צבר מיד אלפי צפיות. "קיבלתי המון תגובות אוהדות. זה מרגש. זה לא אני, כמובן, אלא המסר שהעברתי".

מסע של ליקוט ניצוצות

אני פוגשת את אריאלה בדירתה היפה בהרצליה. כבר בכניסה יש המון מגנטים, צמידים וגאדג'טים שונים שנושאים את תמונתו של רואי הי"ד, ומילים שאמר לחייליו, כמו "תמיד תזכרו מה ה'למה' שלכם, למה אתם פה". "אני מתעסקת בייצור וייבוא מסין לפי דרישת הלקוח, אז ההנצחה הזאת באה לי בקלות", היא מסבירה את הכמות הגדולה של הפריטים.

אריאלה היא אישה זוהרת ונמרצת, רחוקה מהדימוי הקודר של אם שכולה. היא עורכת לכבודי שולחן מלא כל טוב, כאילו הגיע אליה גדוד לאכול. אני שואלת אותה אם היו על הסרטון רק תגובות מפרגנות או שקיבלה גם ביקורת, והיא משיבה: "אני באמת חיה את עם ישראל במתיקות ובאחדות. לא מגיעה אליי ביקורת, אני חיה גאולה. המציאות היא כולה מראות לנפש, אז אולי בגלל זה אני פוגשת את הטוב, כי זה מה שאני מאמינה בו". באופן חיצוני, את לא נראית כמי שהשפה של משיח, בית מקדש וגאולה היא חלק מהתפיסה

מה שאנשים אחרים חשים ולא מעיזים לומר. אני מסתובבת ברחוב, נכנסת לחנויות, ואנשים כבר מכירים את השפה שלי. הם מחזקים אותי בחזרה. העולם הוא מראות ושיקופים. אז כשנשיח במשיח זה יהדהד אלינו חזרה".

אריאלה מקפידה על ניקיון ודיוק בשפה, לכן קשה לה לקבל כשאני שואלת אותה על יחס העולם החילוני אליה: "אני לא רוצה להיכנס לקטלוגים. יש יהודי מאמין, צריך לצאת מהעולם הזה. שפה אחת ורוח אחת. יש לאנשים את החווקות שלהם, אבל אנחנו יחידה אחת. צריך לשנות את הטרמינולוגיה, בלי קטלוגים. אנחנו עם של גיבורים, צריך להשתמש במונחים מתאימים. למשל לומר: גיבורי נובה, יהלומי קרב. לשפה יש משקל חשוב ביצירת החווק הזה ובהבנה שאנחנו אחד על מלא".

ובכל זאת אי אפשר להתעלם מכך שיש אנשים שמשיחות מוציאה אותם מדעתם.

אריאלה לא נבהלת מצידו השני של המתרס. "כשאדם חי בהלימה עם העולם הרוחני שלו, הרוחות מסביבו לא משנות לו. כשאדם מבין מה החיבור שלו, הוא לא מתבלבל. גם בהספד אמרתי על קברו של בני, שהחיילים מבינים את גודל השעה. כשאנחנו מבינים מה המטרה, לאן אנחנו לוקחים את עצמנו בלי לגמגם ובלי להתנצל, אז ההתנגדות אלינו לא רלוונטית. הכול מתחיל ונגמר בשורשים, במקורות ובחזון. יכול להיות שיש מי שנבהל. יש פה שפה חדשה שלא נשמעה עד כה ולחלק מהציבור קשה להכיל את זה, אבל זה כבר בנורמה".

אלוף בג'ודו, תנ"ך והנדסה

בסוף השבוע הנוכחי, בתאריך כ"ז בסיוון, חל יום השנה לנפילתו של רואי. אני מבקשת מאריאלה לספר על בנה. "הילדים גדלו כל השנים בתל אביב. ביסודי שלחנו אותם לבית ספר ממלכתי־דתי הטרורני 'אלומות' ברמת אביב. בית הספר חרת על דגלו להיות סובלני ופולורליסטי, ועם זה לתת חינוך יהודי. הייתה שם אוכלוסייה מגוונת".

את המשך הדרך של רואי לא היא הכתיבה, והוא בחר בעצמו את המסלול שנע בין העולם הכללי לדתי. "הוא למד בחטיבת הביניים בישיבה התיכונית בר אילן בתל אביב. הילדים שלי בחרו בעצמם את החינוך שלהם. הם בחרו את המסע שלהם ואנחנו עומדים מאחוריהם". לאחר מכן המשיך ללימודים בתיכון להנדסאים. "הייתי כל כך גאה בו, הוא סיים 40 יחידות בהצטיינות יתרה. רואי ייצג את בית הספר בחידון התנ"ך והגיע למקום השני במחוזי. הוא התייחס כל כך ברצינות לכל דבר

נושבת מהחיילים. הושפעתי מהם והתחלתי לדבר את שפת הגאולה. קראתי לרואי 'חייל הגאולה שלי'". היא הבחינה שמשוהו אחר קורה בעזה: "החיילים נמצאים בחזית באיזו אוטופיה. הם חיים חיי רוח עם מינימום גשמיות. כמעט בלי אוכל, בתת־תנאים, באחדות מלאה וערבות, ובהבנה מוחלטת מה המטרה. הם נגעו ברובד גבוה בנשמה, בניצוץ האלוקי". חיילים שיצאו מעזה אמרו לה שהם התקשו להתרגל לרפיון שיש בעורף, "הם רצו לחזור לשם כדי לגעת שוב בדבר העצום שהם חוו. אני חושבת שהם האור, עמוד האש לפני המחנה, ומסמנים לנו את הדרך איך להתנהג ולהתנהל כעם".

הסרטון שלה מדברת על גאולה קיבל תגובות אוהדות מאנשים מכל המגורים. חשוב לאריאלה להדגיש שהיא חלק מתופעה רחבה, גל של התקרבות וחזרה למקורות: "הלכתי ברחוב ואנשים זיהו אותי מהסרטון. אולי זה תפס כי דבררתי את

"הפלוגה של רואי נכנסה לעזה עם ספר תורה ובשירת 'אני מאמין'. הרוח החיה הזאת נושבת מהחיילים. הושפעתי מהם והתחלתי לדבר את שפת הגאולה. קראתי לרואי 'חייל הגאולה שלי'. הם חיים חיי רוח עם מינימום גשמיות. כמעט בלי אוכל, בתת־תנאים, באחדות מלאה וערבות, ובהבנה מוחלטת מה המטרה. הם נגעו בניצוץ האלוקי"

שעשה. הוא היה אלוף ישראל בג'ודו וזכה בעשרות מדליות".

לקראת השירות הצבאי מנסים בבית הספר להנדסאים לכוון את התלמידים, אבל רואי ביקש ללכת בכיוון הפוך מהזרם. "הוא אמר לסגן המנהל שאין לו צורך בהכוונה. הוא ידע שכמעט לא שולחים שם חיילים לקרבי. בבית הספר תלויות תמונות הבוגרים, מוסר הנפש האחרון הוא משנת 1982. אבל רואי רצה להיות לוחם. זה רק מראה באיזו דרך ייחודית הוא בחר ללכת".

רואי התגייס לגדוד רותם בגבעתי וסיים הכשרה כמפקד. הוא קיבל מחלקה של חיילים מבתיים חרדיים מפלוגת תומר, המשך איתם שנה ושמונה חודשים והכשיר אותם כלוחמים. "אלה חיילים בלי עורף משפחתי, רובם חיילים בודדים. רבים מהם חוזרים לדירות שלהם ואין מי שיחכה להם. הם יכבסו לבד ויאכלו לבד". לרואי, שזכה לבית חם, מעטפת ופינוקים, כאב על הלוחמים הבודדים והוא השתדל לעזור להם ככל יכולתו. "הוא לקח על עצמו לדאוג להם ובדק מה חסר להם. היה לו קשר אישי חזק עם כל אחד מהם. משך ת"ש סיפר לנו שכשהוא ביקש לראות את החשבונות שלהם, הוא ראה הרבה העברות של רואי. רואי בקושי היה בבית, וגם כשיצא הביתה הוא היה איתם כל הזמן". בהמשך ביקשו ממנו לצאת לבא"ח כדי לקלוט חיילים חדשים והוא סירב. "הוא היה כל כך מחויב לחיילים שלו ולא רצה לעזוב".

אריאלה מספרת עליו בגאווה ומוסיפה: "הוא היה על מלא בשליחות שלו. השיא הגיע בטבח, הוא זכה להגיע לדרגה שהוא הציל עשרות אנשים בכפר עזה".

רואי וחבריו היו באימונים בגולן בשמחת תורה כשהתחיל הטבח, והיו בין הראשונים שהגיעו לשטח. "החיילים שלו היו רק בתחילת השירות, אחרי בסך הכול שלושה חודשי הכשרה. הם נכנסו לחגימה בעצימות מלאה בתוך בתים, עם נשים וילדים. מראות נוראיים. אחד התרחישים הכי קיצוניים שחייל עשוי להיתקל בהם". כשאריאלה נחשפה לגודל האירוע והבינה שהבן שלה נמצא שם, היא נבהלה. "לא ישנתי כמה ימים".

אחר כך הגיעו כמה שבועות מתוחים של אימונים, ואז נכנסו הלוחמים לעזה. "רואי נכנס לחגימה של תשעה חודשים. לא החליפו אותו

כמעט ובקושי ראינו אותו. זה היה מפחיד כל כך. הם נכנסו אל הלא נודע עם הנמרים. בתחילת הלחימה גבעתי חטפו הרבה. היו מקרים שבהם הם שהו כשבועיים בתוך נמר בלי לצאת. דמייני את המצוקה, אחד עשר חבר'ה בתוך מכונת ברזל, אוכלים וישנים שם וצריכים לשמור על שפיות". אחרי 56 ימים בעזה, הוא נכנס הביתה בהפתעה. "אחד החברים צילם את הרגע. היינו אחרי סעודת שבת, ופתאום הוא הופיע! פתחנו שולחן שוב לו ולחיילים שהגיעו איתו".

אריאלה משחזרת את המפגש האחרון שלה עם רואי בנה. "בכניסה האחרונה שלו הוא אמר: נו אמא, את מסיעה אותי? רציתי לנצל את הזמן איתו והסעתי אותו עד לבסיס ליד עזה".

"הלכתי ברחוב ואנשים זיהו אותי מהסרטון. אולי הוא תפס כי דברתי את מה שאנשים אחרים חשים ולא מעיזים לומר. אני מסתובבת ברחוב, נכנסת לחנויות, ואנשים כבר מכירים את השפה שלי. הם מחזקים אותי בחזרה. העולם הוא מראות ושיקופים. אז כשנשיח במשיח זה יהדהד אלינו חזרה"

"יש לי חלום שהספר, שנודד כעת בעם ישראל, ייכנס לבית המקדש". ספר התורה שנכתב לעילוי נשמת רואי ה"ד

רואי נהרג בקרב בהתקלות עם מחבלים בתוך מבנה. "זה קרה ביום רביעי אחר הצהריים, כשהוא ציפה לסיים תפקיד ולצאת בשישי הביתה. חיכיתי לרגע הזה, הוא היה אמור לצאת לתפקיד בבא"ח גבעתי. שבוע לפני יום הולדתו ה־22". חשוב לה להדגיש: "רואי חתר למגע ודרך אחרי המחבלים. בפעולה הזאת שבה מסר את נפשו, הוא הציל את החיילים במגנן".

כניסת שבת בדמשק ובטהרן

את הבשורה הם קיבלו ערב מעבר הדירה, בדירה הקודמת. את השבעה עשו על ארגונים. "השליחים מהצבא הגיעו לכתובתנו הקודמת לדירה ריקה, היינו שם לסגירות סופיות טרם מסירה. הלב זעק שזאת בטח טעות, שכן אנחנו כבר לא גרים שם", אריאלה נזכרת בכאב ברגע הנורא.

האבל ירד על הבית, אבל כבר בהתחלה אריאלה החליטה לא להישאר בכאב. "בשבעה עם מאות ואלפי אנשים, בנקודה מסוימת שזכורה לי היטב אמרתי לעצמי: הבית יהיה בית של שמחה, והגג שלנו ייקרא 'הגג של רואי'. בחסדי שמיים יצא שאנחנו בשלבי הקמת עמותה בשם 'הגג של רואי', מיום של מפגשים, חיבורים ושיעורים, והעיקר - אחדות ושמחה".

כבר מרגע הבשורה אריאלה החליטה שהיא מנצלת את הבמה לרומם את עם ישראל, וכך אמרה בהספד על רואי ב"בית החיים", כפי שהיא מכנה את המקום: "זאת מערכה המנוהלת רק על ידי בורא עולם בשביל שנתאחד בתוכנו! נהיה בערבות הדדית האחד עם השני, ונחזק אמונה בבורא עולם שאין עוד מלבדו. חרדים, חילונים, דתיים, אנחנו כאן חולקים יחד את אדמת ארץ ישראל, אדמה השייכת לנו כחלק מהארץ המובטחת, ועזה הינה חלק בלתי נפרד ממנה".

אריאלה החליטה לומר בקול את מה שהיא מרגישה: "אנחנו לא עם כובש, אנחנו חוזרים הביתה. חוזרים למקורות בכל המובנים. אנחנו עם חזק רוחנית, ואנחנו אור לגויים כי בחרנו להיות כך, וזאת משימה שעלינו לעמוד בה. עלינו ללמוד מהחיילים הטהורים מהי אחדות, שותפות גורל ואמונה עזה בבורא עולם... אנחנו בפעמי גאולה, הכניסו חזק לתודעה".

אני מסתכלת סביבי על הדירה, ואריאלה אומרת: "הוא לא זכה לישון בבית הזה, בדיוק עברנו". היא אומרת שבשיחות עם אימהות שכולות אחרות עולה הכאב מהזיכרונות בכל פינה בבית, "וזה נחסך ממני בזכות המעבר. אבל הבית נושא מאוד את הנשמה של רואי, את החברים והאזרחים שמגיעים לבקר. החדר שלו מארח, לובשים ומכבדים את בגדיו, רואי מצוי עימנו. נשמתו באורות אינ'סוף, אינה כבולה בעור, שולחת המון סימנים וכן קורים ניסים. הבית שלנו מאחד וקהלים נפגשים אצלנו". אני מבקשת דוגמה, והיא מפרטת: "הבית פתוח לאירועים של רואי ולאחדות עם ישראל. אפשר לראות פה באותו מעגל את רב הגרעין התורני, רב חב"ד בשכונה, גיבורי נובה וחיילים של רואי. כולם מרגישים פה בבית".

אבל חוץ מההנצחה של רואי, אריאלה עלתה קומה נוספת מאז האבל שנחת עליה: "בשלושים לנפילתו הקמתי קבוצת ווטסאפ בשם 'נשים שיכולות'. הקבוצה מונה כ־150 נשים ונערות ממעגל ראשון של שכול, וכולן מדברות את השפה הזאת של גאולה. מעבירים שם מידע מחזק ומעצים. יש שם תובנות והגידים, שיתוף של נשים מה הן מרגישות, ויש שם חיבוק והעצמה והבנה שאנחנו עוד רגע שם. אני משתדלת מדי שבוע לכתוב דבר תורה מתוך מה שלמדתי באותו שבוע.

אני מרגישה סוג של שליחות לדבר על פנימיות התורה והקבלה. זה חייב להיות בשיח כדי להבין את המציאות שאנחנו נמצאים בה. אני מביאה את הבעל שם טוב, בעל הסולם, הרמח"ל ועוד. יש להם תובנות מדהימות שמאירות את המציאות באור אחר".

אריאלה מספרת על החוויה הרוחנית החדשה שמלווה אותה: "יש לי שיח בלתי אמצעי עם בורא עולם וגם עם רואי. מעולם לא לימדו אותי את השפה הזאת. בזכות הדברים שאני לומדת כל הזמן, בקבוצה הזאת אני בישורת אחת עם הנשים האחרות. ראיית המציאות שלי מתחדדת. אני זוכה להישפך לאור אינ'סוף". חשוב לאריאלה לומר שהיא מרגישה שיש הרבה שותפים לחוויה הזאת מאז המלחמה. "באמת היום המתחזקים חוזרים לפנימיות התורה. מדלגים על שלב היראה, המנוע הוא אהבה לעם ולארץ. בלי דינים, בלי יראה. ודווקא בתקופה הכי מאתגרת שיש, יש צונאמי של התחזקות".

קבוצה פעילה נוספת שלה היא הלכה יומית לעילוי נשמת רואי. "יש בקבוצה יותר מ־1,500 איש. בכל יום שולחים הלכה, ובסופי שבוע אנחנו מוסיפים דבר תורה ואת זמני כניסת ויציאת השבת בירושלים, בתל אביב, בחיפה, בעזה, בדמשק, בלבנון ובטהרן".

הקבוצות של אריאלה מובילות גם סוגים שונים של עשייה ברוח הזאת, כמו סיורים ברחבי הארץ, מפגשים, לימוד ועוד, והמעגלים הולכים ומתרחבים לשמחתה. בשבתות הבית שלה נפתח לסעודות שבת, וגם בחגים. "החברים של רואי חווים לראשונה שבת, סוכות, הדלקת נרות חנוכה גדולה פה בחוץ. בעיקר סביב לוח השנה היהודי".

אני רואה לפניי אישה חזקה עם אמונה יוקדת ושואלת בוהירות גם על הכאב. "אני לא אומרת שאין דמעות ואין געגוע", היא מגלה, "אבל אני מאמינה שאין רע יורד לעולם. מקטנות המוחין אנחנו לא רואים את התמונה הכוללת. הכול ניסיון של התבטלות מול הבורא".

אריאלה מרגישה שהקדוש ברוך הוא רוקם בעבורה תוכנית, והיא מתמסרת להגשמתה: "בכל מקום שקוראים לי להגיע, אני עושה מאמץ לבוא. ואז אני יוצאת לכל מיני מחזות". כך לדוגמה פרויקט ספר התורה שהם עתידים להכניס ב' בתמוז לעילוי נשמת רואי. המשפחה החליטה לרתום את עם ישראל ולשתף אותו בכתיבת הספר. "הבנתי שזה צריך להיות קשור ברוח האחדות. עברנו ב־16 מקומות כדי שאנשים יכתבו אותיות. היינו בכיכר המוזיקה, במערת המכפלה. אנשים מגיעים מכל מקום בארץ, מהקיבוצים ומהמוצבים, מצוין הבבא סאלי, ממעלה אדומים. הייתה לנו גם כתיבת אותיות בבית הספר להנדסאים, בכיכר החטופים. יש רוח של אחדות. הקיטלוגים החיצוניים נעלמים ונמסים. להכנסת ספר התורה אנחנו רוצים שהגדוד יגיע וגם קהילת האנשים שסביבנו. יש לי חלום שספר התורה, שנודד בינתיים בעם ישראל, ייכנס לבית המקדש".

לכל הפרויקטים האלה, היא חשה, יש סייעתא דשמיא שמלווה אותה בכל צעד: כל יומנה שלה מתגלגלת במהירות על ידי אנשים שנרתמים, מתארגנים ומוציאים לפועל. "הכול נסגר בצורה הכי קלה וורידה שיש. מרגישים את רואי ואת בורא עולם איתנו".

אריאלה לא רק משלימה עם מה שנגזר עליה, אלא מוצאת את התקווה והטוב שיש גם עכשיו. "ההבנה שכל דבר קורה בדיוק מדויק. נכנסו לחיים שלנו המון אנשים חדשים מדהימים ובזכותם קורים המון דברים. אנחנו פורסים כנפיים בזכותם." ●

צילום: לירון מולדובן

ג'קי ירחי

61

נשוי ליעל, אב לשבעה

תושב נתניה

מאייר, קומיקסאי וקריקטוריסט

התחלה// נולד בתוניס לפני 61 שנים, השביעי מתוך שמונה אחים. בגיל שנתיים עבר עם משפחתו לפריז. "בעקבות הניצחון של ישראל במלחמת ששת הימים, הערבים במדינות ערב התחילו פרעות ביהודים, ולכן ההורים שלי ברחו מתוניס. הגענו לפריז ושם עברה ילדותי".

אבאמא// מאיר ואביגיל ז"ל, "אבא יליד תוניס. צורף ויהלומן במקצועו. בתוניס היה בעלים של מפעל וחנויות תכשיטים. כשנמלטו לצרפת נאלץ להתחיל הכול מאפס. בהתחלה עבד בעבודות מזדמנות, ועם הזמן הפך ליבואן של אוכל כשר. אמא ילידת איטליה. הייתה עקרת בית. היה לה חוש אומנותי, אהבה לצייר ולתפור ולעצב בגדים".

מצייר// "גדלתי בבית אומנותי מאוד. מההורים שלי ספגתי את האהבה לעבוד עם הידיים, לצייר, לעצב וליצור. עוד למדתי מהם את יכולת ההתמדה. גם אם מאתגר, לא להתייאש ולהמשיך קדימה. שניהם היו מוכשרים ואומנותיים מאוד, ולכן בילדותי הייתי מצייר המון. אבא קנה לי כן ציור, קנבס וצבעי שמן. הם פרצו לי את הדרך לאומנות".

יהודי בפריז// את שנות ילדותו העביר בפריז. עד כיתה ד' למד בבית ספר ציבורי, ובחופש הגדול ביקש מהוריו לעבור לבית ספר יהודי. "בכיתה ה' עברתי לבית ספר יהודי. כל הזמן ידעתי שאני יהודי, גם לא הסתרתי את זה, אבל באותו זמן רציתי להתקרב יותר לקהילה היהודית. למדתי בבית הספר אליאנס, שהוא דתי־ציוני, ובבית ספר חרדי. מטבע הדברים תפסתי מרחק מהחברים הגויים שלי, אבל לא התנתקתי".

ספר ראשון// החל לצייר ולהתפרנס מפרי עטו בעודו תלמיד תיכון. בגיל 18 הוציא לאור יחד עם חברו מרק בן שושן את אלבום הקומיקס הראשון. "תמיד בכיתה הייתי מצייר לעצמי ועושה קריקטורות של המורים או מצייר דמויות על הלוח. פעם דיברתי עם החבר שלי מרק וורקתי שיהיה נחמד לעשות ספר קומיקס. כתבנו יחד את סיפור העלילה ואני איירתי. פנינו להוצאת ספרים ולשמחתנו המו"ל התלהב והוציא אותו כספר. את ספר הקומיקס השני עשיתי לבד על סיפור מגילת אסתר".

מאייר// "אחרי התיכון הייתי בצומת דרכים. מצד אחד שקלתי ללכת ללמוד משפטים או ארכיטקטורה, ומצד שני חשבתי להפסיק את הלימודים ולעבוד במה שאני אוהב - הציור. נרשמתי לאוניברסיטה העברית בירושלים ולאוניברסיטה בצרפת, אבל הודעתי להורים שלי שאני רוצה לעסוק באיור. הם כיבדו את הרצון שלי והאמינו בי ויצאתי לדרך".

אני יהודי// "בשנים ההן התחלתי להסתובב עם הבוהמה בפריז, אנשי תרבות, מאיירים וקומיקסאים. יום אחד קיבלתי הצעה לעשות קומיקס בעיתון קומיקס נחשב בצרפת, אבל סירבתי. הם לא הבינו למה אני אומר לא להצעה כזאת. הסברתי להם שאני יהודי ואני רוצה לעסוק בקומיקס בנושאים יהודיים".

גיבור־על יהודי// "אמרתי לעצמי: למה שאני אהיה עוד יהודי שיוצר בשביל השוק הכללי ועושה ספרים על גיבורי־על שאין להם שום קשר עם ההיסטוריה והזהות שלנו?! לכן

לציור והוא מעניק לילד הבנה טובה יותר של הסיפור".

קומיקס יהודי// הוציא לאור מספר רב של ספרי קומיקס, כולם בעלי אוריינטציה יהודית בעברית, בצרפתית ובאנגלית, חלקם הפכו לרבי מכר בארץ ובחו"ל. "אני בוחר נושאים שקשורים לעם היהודי וזה ממלא אותי. כל מה שקשור להיסטוריה היהודית מעניין אותי, ולמזלי יש לי את הכלים שאני אוהב כדי לספר את הסיפור ולהעביר אותו לדור הצעיר. זה נותן משמעות מיוחדת ליצירה. מה שמדליק ומניע אותי זה הכיף לעשות קומיקס, והדרך המוסף מבחינתי הוא העיסוק בהיסטוריה של העם היהודי".

תיהנו ותלמדו// סדרת הקומיקס 'עבר-הווה-עתיד' שהוציא מאגדת ספרי קומיקס בעלי חזון דידקטי המתמקדים באירועים של ההיסטוריה היהודית המודרנית וגיבוריה, ופונה בעיקר לבני נוער. בין השאר עסקה הסדרה בסיפור לכידתו של אדולף אייכמן, מבצע אנטבה, המרגל שלנו בדמשק אלי כהן ועוד. בימים אלה עומד לצאת לאור ספר קומיקס חדש בסדרה בנושא הבריגדה היהודית.

אלי כהן// דמות שהתחבר אליה באופן מיוחד תוך כדי כתיבה היה המרגל אלי כהן הי"ד. "לפני כל ספר אני צולל להכיר לעומק

התמודד עם אתגר הפרנסה. "חיפשתי עבודה בתחום שלי. הגעתי עם ניסיון, ספרים שהוצאתי ותיק עבודות מכובד, אבל נתקלתי בסירובים. אמרתי לעצמי: לא משנה מה קורה, אני לא מוותר. זו ההתמדה שלמדתי מההורים שלי. בינתיים עבדתי בבניין. בכל בוקר נכנסתי לאתר בנייה באשקלון כדי לעבוד עם פועלים ערבים. אחר כך עבדתי במפעל פרימור, הייתי מנקה של מקווה טהרה, עובד במכולת, ובמקביל לא ויתרתי על הקומיקס. אחרי יום עבודה הייתי נוסע להמון הוצאות ספרים ומערכות עיתונים כדי להציע את עצמי".

הנחת// שבעה. הבכורה אביגיל בת 38, מיכל בת 36, צופיה בת 34, מענדי בן 32, שניאור בן 30 והתאומים נעם ודביר בני 20. "כמעט כולם המשיכו בתחום האומנות, מפעילי סדנת קרמיקה, עיצוב בגדים, מאיירים, ואפילו יש לי בן שעושה קומיקס. הם הנחת והגאווה הגדולה".

קומיקס// עם הזמן החל לעבוד עם כמה עיתונים ובהם 'ידיעות אחרונות', 'נקודה', 'אותיות', 'כולנו', 'יום ליום' ועוד. "הייתי עושה סיפורים בהמשכים, יצרתי קריקטורות. זה לא הספיק לפרנסה, אבל התמדתי ולא ויתרתי. כשהתחלתי לעשות קומיקס לא חשבתי בצורה פילוסופית, פשוט נהניתי מהיצירה, אבל הקומיקס הוא גם כלי פדגוגי מעולה. יש בקומיקס שילוב מנצח בין המילים הכתובות

החלטתי להוציא קומיקס על גיבור־על בשם 'סופר מצווה', סופר־מן ששואב את הכוח שלו ממצוות ומעשים טובים. כנראה בתת־המודע כל מה שרציתי היה להתמקד בעולם היהודי. כל מה שאנחנו עושים בחיים, אפילו בגיל הילדות, משפיע על העתיד שלנו. ולכן כשעזבתי את בית הספר הציבורי ונכנסתי ללמוד בבית הספר היהודי זה כנראה השפיע על מסלול חיי".

החצי השני// את אשתו יעל הכיר בצרפת כשהיה 23 והם נישאו. כיום היא מכהנת בתפקיד ציבורי בעיריית נתניה. "להתחתן עם אומן ומאייר זה לא קל, אבל היא תומכת בי תמיד. היא מיעצת ובעיקר תומכת, דוחפת ומאמינה בי".

מהמטוס למקלט// בגיל 25 עלה ארצה עם אשתו ושתי בנות קטנות. "ידעתי שברגע שאתחתן עם יעל אעלה לארץ. העלייה לישראל הייתה רגע מכונן בחיים שלי. הפרידה מההורים שלי ושלח הייתה קשה. כשהגענו לארץ קיבלנו דבר ראשון, יחד עם תעודת העולה, מסכת אב"כ, כי סדאם חוסיין איים שהוא משגר טילים, רגע לפני מלחמת המפרץ. הייתה לנו התרגשות ושמחה גדולה לקבוע את ביתנו בישראל, אבל חבלי הקליטה היו לא פשוטים בכלל. אתה משנה הכול בחיים, מנטליות, תרבות חדשה ושפה".

לא מוותר// יחד עם קשיי הקליטה

במגרש הביתי

"אזב לקום מוקדם, אפילו בארבע לפנות בוקר. מתחיל לעבוד אחרי ברכות השחר, מתפלל, לומד, יורד לים וחוזר וממשיך ביום העבודה ללא הפסקה. אין שעות קבועות לשינה".

"מבאך ומוזיקה קלאסית ועד מוזיקה חסידית, ובאמצע זמר ישראלי. חיבה מיוחדת יש לי לשלמה ארצי".

"לומד יותר. שלושה פרקי רמב"ם, חומש, חסידות ועוד. נח ומבלה עם המשפחה".

"כל הישראלים, כי הם גיבורים אמיתיים, בטח אחרי מה שעברנו בשנים האחרונות".

"לקנות בשר על האש באמצעות בינה מלאכותית".

"להרגיש יותר אחדות בעם גם לא בזמן מלחמה".

"להמשיך לאייר עוד ועוד קומיקסים".

את הדמות שאני עומד לספר את סיפורה. לכן אני מאוד מזדהה עם הגיבורים שאיירתי. אלי כהן היה דמות שהתחברתי אליה באופן מיוחד, דמות של גיבור אמיתי. במהלך הכתיבה נפגשתי עם אחיו אברהם, וממנו שמעתי על מי שהוא היה בפן האישי. הסיפור שלו נגע בי באופן מיוחד. פשוט בכיתי בסוף הספר".

ממציא הקוקומן // עסק באיור בכמה פרויקטים פרסומיים, בין השאר ל-HOT, אורנג' וסלקום. וגם קוקומן - דמות שיצר לדגני הבוקר של תלמה. "בניגוד לספרים, איור מסחרי הוא אנליטי, והאתגר הוא לרכז את כל המחשבה לתוך ציור אחד שיצליח לבטא הכול. עבדתי עם משרדי פרסום, ויום אחד הציעו לי לאייר דמות לסוג חדש של דגני בוקר שעומד לצאת. לקח כמה חודשים טובים ליצור את זה, ובסוף אני, שעליתי לארץ, נכנסתי כמעט לכל בית בישראל. זה מרגש מאוד".

יצירה // לפני כמה חודשים הוציא לאור את הספר 'אורקו', על ילד שאבד בג'ונגל אפריקאי. "בימים אלה אני עובד על הכרך השני, ובמקביל מתחיל לעבוד על פרויקט שאפתני ומיוחד בנושא המחנות היהודיות ועולי הגרדום. אני אוהב את מה שאני עושה. היצירה ממלאת אותי. אני עובד בסטודיו הביתי, מאייר בלי הפסקה עד סוף היום. לא הייתי מחליף את העבודה שלי בשום דבר בעולם".

יש לכם שעה בשבילים?

לא פשוט לראות את ההורים מתבגרים ולנווט נכונה בין שמירה על כבודם והדאגה לבריאותם.

מוזמנים למפגש זום ממוקד ופרקטי, בו נעסוק בשאלות המורכבות

הכנסת עובד זר הביתה | האם מותר לילדים | לרחוץ אותם? | לתת זריקה להורים? | איך להימנע מפגיעה עצמית?

ד"ר מיכל הרץ | הרב יאיר שחור | הרב צבי ארנון | סיון רהב מאיר

יום שלישי 21:00 | 16.6.26 | א' תמוז | כ-45 דקות | ב-ZOOM | ההשתתפות ללא עלות | הרשמה מראש חובה!

מכון פוע"ה
פוריות ורפואה עפ"י ההלכה

הרשמו באתר
kedushat-hachayim.org.il
לפרטים נוספים: 051-522-9885

זוגות אכלו בוסר

נישואין חלוציים. כל מה שנאמר עד כה מתייחס

בעיקר לנישואין מתחת לגיל שמונה עשרה, אך לאחר גיל זה התמונה משתנה. נישואין בגיל שמונה עשרה או תשע עשרה אינם נישואי קטינים. הם היו מקובלים במשך דורות רבים, ועדיין מקובלים בחלקים גדולים מהציבור הדתי והמסורתי. אלפי זוגות שנישאו בגילים אלו בנו בתים יציבים, בריאים ומאושרים. ובכל זאת, גם בגילים הללו קיימים אתגרים ייחודיים. צעיר בן שמונה עשרה עדיין נמצא בדרך כלל בעיצומו של תהליך גיבוש הזהות שלו. הוא מגלה מה מתאים לו מבחינה מקצועית, בונה את השקפת עולמו ומפתח את אישיותו. כאשר שני אנשים צעירים נישאים, הם למעשה יוצאים למסע משותף בזמן ששניהם ממשיכים להשתנות.

רבים מחלוצי העלייה השנייה בארץ ישראל נישאו בגילים צעירים מאוד. חלקם הצליחו לבנות משפחות יציבות, אך ביומנים ובמכתבים אישיים מופיעים תיאורים של קשיים שנבעו מכך שבני הזוג עדיין היו עסוקים בגיבוש דרכם בחיים. אצל חלק ניכר מהם התברר שכעבור שנים כל אחד מהם התפתח בכיוון שונה מזה שחשב עליו בתחילת הדרך. הסוציולוגים מכנים זאת התפתחות זהות. בעבר אנשים נכנסו לעולם העבודה בגיל צעיר מאוד, ולכן גם הבגרות הגיעה מוקדם יותר. כיום תקופת הלימודים ארוכה יותר, השירות הצבאי מוסיף שנים של התפתחות, והחשיפה לעולם רחב ומורכב מאריכה את תהליך ההתבגרות.

מבחינה זוגית, השנים הראשונות דורשות יכולת להכיל מורכבות. אהבה היא תנאי חשוב, אך היא לבדה אינה מספיקה. זוגיות דורשת תקשורת, פשרות, קבלת ביקורת, ניהול קונפליקטים ויכולת לראות את המציאות מנקודת מבטו של האחר. אלו כישורים שמשתפרים בדרך כלל עם השנים ועם ניסיון החיים. מצד שני, יש גם יתרונות מסוימים לנישואין בגיל צעיר יחסית. בני זוג צעירים גדלים יחד, בונים יחד את ביתם, ולעיתים דווקא הגמישות והיכולת להשתנות מאפשרות להם ליצור קשר עמוק ויציב לאורך זמן. לכן אי אפשר לקבוע גיל קסם שמתאים לכולם.

יותר חשוב ממתמטיקה. נישואי בוסר

מוגדרים על פי הגיל הכרונולוגי, אולם ישנם זוגות שנישאו בגיל צעיר ובנו בתים יציבים, חמים ומאושרים לאורך עשרות שנים. השאלה האמיתית איננה בת כמה הכלה או בן כמה החתן, אלא עד כמה הם בשלים למשימה הגדולה של חייהם. בשלות זו תלויה גם בתמיכה המשפחתית, בחינוך שקיבלו, ביכולות התקשורת שלהם ובמשאבים שעומדים לרשותם. בעיניי, האתגר החינוכי העיקרי היום הוא להכין צעירים לחיי נישואין אמיתיים כבר בשנות התיכון - וזה חשוב יותר מחמש יחידות במתמטיקה! ידע על זוגיות, אחריות, ניהול רגשות, תקשורת, כבוד הדדי וקבלת החלטות משותפת חשוב הרבה יותר מהכנה למבחני הבגרות.

המשפחה היא אחד מהמפעלים האנושיים המורכבים והמרגשים ביותר. דווקא משום כך, ככל שבני הזוג מגיעים אליה עם ידע רב יותר, יציבות, אחריות ובשלות רגשית, כך גדלים הסיכויים שהבית שיבנו יעמוד איתן מול סעורות החיים ויהיה למקור של צמיחה, ביטחון ושמחה לאורך שנים רבות. ●

עמוד א' עדי דוד

במקומות רבים בעולם שבהם נישואי קטינות עדיין נפוצים, שיעורי התחלואה והתמותה האימהית גבוהים יותר באופן ניכר. גם המוח האנושי ממשיך להתפתח הרבה אחרי יום ההולדת השמונה עשר. אזורי המוח האחראים על תכנון לטווח ארוך, שיקול דעת וויסות רגשי ממשיכים להבשיל גם בשנות העשרים הראשונות

שעת המשחק של הנצי"ב ואשתו.

הנצי"ב מוולוז'ין חי בליטא לפני יותר ממאה שנה. מסופר עליו שכשנה לאחר בר המצווה שלו, הוא נחטף על ידי רבי איצ'ל'ה מוולוז'ין כחתן לבתו. הנצי"ב היה עילוי צעיר ומבטיח, וכנראה האב חשש שיקדימונו אחר אם לא ימהר. וכך היה העילוי הצעיר מתמיד ומתעלה בבית המדרש, אבל במקביל הקפיד כל יום לצאת לביתו הסמוך לשיבה, לפטפט ולשחק משחקי ילדים עם אשתו הצעירה שבקושי חגגה בת מצווה. כשהיה מסיים את שעת הילדות הזאת, היה חוזר לבית המדרש ללמוד עם הבחורים המבוגרים ממנו בכמה וכמה שנים.

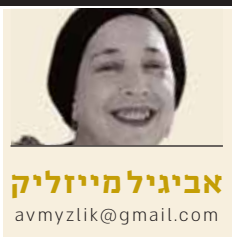
במשך דורות רבים היה מקובל בקהילות ישראל להשיא את הילדים בנישואי בוסר, כשהם עוד קטנים. לעיתים היה מדובר בנישואים פיקטיביים שהיו אך ורק קביעת עובדה לעתיד, והחתנים והכלות הצעירים המשיכו לגדול עוד שנים אחדות כל אחד במשפחתו. בהמשך, הזוג הבאמת צעיר היה חי ומתבגר בקרב משפחת הכלה עוד שנים רבות.

מה אנחנו יודעים על נישואי בוסר היום? בוסר הוא פרי שכבר ברור שהוא פרי, אך עדיין לא השלים את תהליך הבשלתו. מבחוץ הוא נראה מבטיח, אך מי שיקדים לקטוף אותו יגלה בדרך כלל טעם חמוץ, מר או חסר, לא משום שיש בו פגם אלא פשוט מפני שהזמן עדיין לא עשה את שלו. כך גם בחיי האדם יש תהליכים שאפשר לזרוז ויש כאלה שלא. עד לפני כמאה שנה נישואין בגיל צעיר מאוד היו נפוצים כמעט בכל העולם. גם באירופה, גם בארצות הברית וגם במזרח התיכון נערות רבות נישאו בשנות העשרה המוקדמות שלהן.

המלכה שילדה בגיל שלוש עשרה.

במאה התשע עשרה תיארו רופאים באנגליה ובצרפת את מצבן של נערות צעירות שנישאו בגיל ארבע עשרה וילדו שוב ושוב בתוך שנים ספורות. הם דיווחו על תשישות, אנמיה, סיבוכי לידה ושחיקה. אחד המקרים המפורסמים הוא זה של המלכה מרגרט בופורט מאנגליה, אימו של המלך הנרי השביעי. היא ילדה את בנה היחיד בגיל שלוש עשרה בלבד. הלידה הייתה קשה במיוחד, ורבים מההיסטוריונים סבורים כי הנזקים שנגרמו לגופה מנעו ממנה הריונות נוספים לכל חייה. סיפורה הפך לאחת הדוגמאות ההיסטוריות המוכרות למחיר הפיזי שעלולה נערה צעירה לשלם אם היא יולדת בזמן שהגוף עדיין אינו בשל לאימהות.

כאשר נערה נכנסת להיריון בזמן שגופה עדיין נמצא בתהליך גדילה, עלולים להופיע יותר סיבוכים, לידות מוקדמות, תינוקות במשקל נמוך ואנמיה אימהית. הגוף הצעיר נדרש לחלק את משאביו בין המשך התפתחותו ובין התפתחות העובר. גופה של נערה עדיין מצוי בתהליך גדילה והתפתחות, ולעיתים נוצר מעין מאבק על משאבים בין צורכי הגוף המתפתח לצורכי העובר. במקומות רבים בעולם שבהם נישואי קטינות עדיין נפוצים, שיעורי התחלואה והתמותה האימהית גבוהים יותר באופן ניכר. גם המוח האנושי ממשיך להתפתח הרבה אחרי יום ההולדת השמונה עשר. אזורי המוח האחראים על תכנון לטווח ארוך, שיקול דעת וויסות רגשי ממשיכים להבשיל גם בשנות העשרים הראשונות.

מגלות אהבה

פעילות פשוטה של פתקים ומספרי טלפון גילתה אוצרות של אהבה ואכפתיות בקבוצת הנשים שלנו, ואושר שלווה אותנו שבוע שלם

ובאמת, כשנפגשנו בשבוע שלאחר מכן, מיד אתי ניגשה אליי ואמרה: "את בראש שלי כל השבוע, לא הפסקתי לחשוב עלייך ולהתפלל". למעשה, כל הנשים אמרו זאת זו לזו. כולנו הרגשנו התעלות מיוחדת, קרבת אלוקים ואהבת חברות חזקה יותר. ממש התפלאתי איך בעזרת פתק קטן שכל אחת כותבת נוצר כזה קסם, שכל אחת מהנשים ממש שמחה ונהנתה לעשות למען חברתה.

בעיקר התפעלתי מהכוח המופלא שיש לעם שלנו, איזה חלק מואר ועוצמתי שיש בנו. לפעמים בתוך ים החדשות והפוליטיקה והמחלוקות והמצב הביטחוני והכלכלי וכל הקולות שגורמים למרמור ותסכול פשוט שוכחים ממנו. כי אנחנו באמת משהו אחר, עם סגולה, והתפילה המשותפת הזאת הייתה דרישת שלום חמה ומלאת אופטימיות ממה שמאחד אותנו ונמצא ממש קרוב לפני השטח. ממליצה לכן גם לנסות. ●

"לא הפסקתי לחשוב עלייך"

בבוקר, כשהתקשרה אליי אתי המקסימה כדי לשאול מה אני רוצה שיתפללו עליי, הרגשתי ממש כמו ילדה שמקבלת מתנה נפלאה ביום הולדתה. אתי עודדה אותי לבקש עוד ועוד בלי הגבלה, רשמה הכול במסירות והייתה כל כך חמה ואוהבת, וההרגשה הייתה מדהימה. הידיעה שמישהי מבקש עליי ישועות מבורא עולם הייתה מרגשת ומשמחת בצורה לא רגילה.

גם אני התקשרתי באותו בוקר לחגית, שאת שמה העליתי בגורל, רשמתי את כל מה שהיא ביקשה והודהתי מאוד עם רוב הבקשות שלה. מכאן ואילך התפילה עליה ליוותה אותי לאורך כל השבוע, ונדהמתי לגלות עד כמה זה מיוחד להתפלל על מישהו אחר שהוא לא אני. לבקש, לספר על כך לקדוש ברוך הוא. מצאתי את עצמי חושבת עליה ומבקשת שוב ושוב לאורך כל השבוע. זה כל כך רומם אותי, יחד עם המחשבה שאני מתפללת עליי.

השבוע זכיתי לראות מקרוב מהי אהבת ישראל, ועד כמה היא זמינה וקיימת אצל כל אחד מאיתנו. אני חלק מקבוצת נשים שנפגשת פעם בשבוע. אנחנו לומדות יחד על פרשת השבוע ועל הקשר שלה לחיינו, ומקבלות מהשיעור הזה המון כוח ושמחה.

בשבוע שעבר אחת הנשים הציעה לנו לעשות תרגיל מיוחד: כל אחת מהמשתתפות כתבה על פתק את השם ומספר הטלפון שלה, שמנו את כל הפתקים בקערה וכל אחת הוציאה פתק. מי שהוציאה את שמה החזירה אותו ולקחה פתק אחר. בסופו של דבר, לכל אחת מאיתנו היה פתק עם שם וטלפון של אחת מהנשים בחדר. כעת הוטל על כל אחת מאיתנו להתפלל על האישה שעלתה בגורל במשך שבוע. כך קרה שלמחרת בבוקר כל אחת מאיתנו קיבלה טלפון, ובו נשאלנו מה נרצה שיתפללו עלינו. כל אחת מהנשים התפללה על חברתה, ובמקביל חברה אחרת התפללה עליה.

כרובית צלוייה עם פסל ופרוסות שקדים

איזה סלט טעים! סלט בריא כל כך שמכינים בקלות, אפשר גם מכרובית קפואה, פשוט תענוג. שלושת המרכיבים - כרובית צלוייה, פסטו לימוני ופרוסות שקדים קלויים - פשוט נועדו זה לזה.

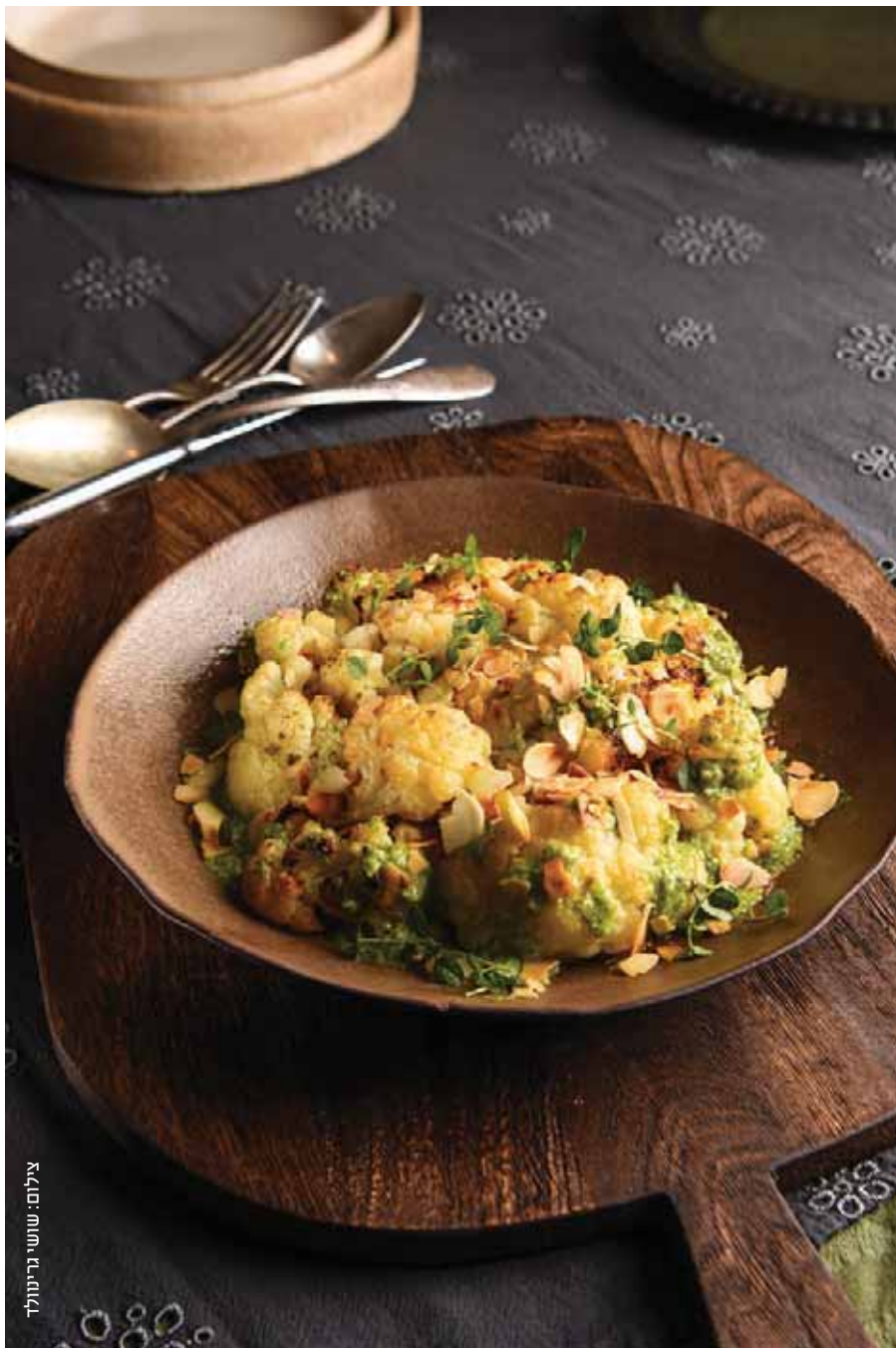
- ראש כרובית (אפשר גם קפואה)
- מלח
- שמן זית לפי הצורך
- לפסל:
- חבילת בייליקוס טרי, עלי
- בלגד
- 5 שני שום
- עלי כוס צנוברים, קשיו או שקדים
- עלי כוס שמן זית
- מלח מחצית לימון
- קמח דגש או סוכר
- מלח ופלפל
- 50 גרם שקדים פרוסים

מכינים את הכרובית: מחממים תנור לחום של 200 מעלות. מפרידים את הכרובית לפרחים, ומרתיחים סיר גדול עם מים ומלח. לאחר שהמים רותחים מבשלים בהם את הכרובית 7-8 דקות, עד שהיא מתרככת אך לא רכה מדי. מוציאים את פרחי הכרובית מהסיר, מעבירים לתבנית בינונית ויוצקים עליהם שמן זית. אופים בתנור 15-20 דקות, עד שהכרובית זהובה מאוד. מוציאים ושומרים במקרר בקופסה סגורה עד להגשה.

מכינים את הפסטו: טוחנים את כל חומרי הפסטו במעבד מזון או בעזרת בלנדר ידני לרוטב אחיד ולא מאוד סמיך. שומרים במקרר עד להגשה.

מקפיצים את השקדים: במחבת יבשה בלי שמן בחום בינוני, מקפיצים את השקדים 3-4 דקות עד שהם מזהיבים. שומרים בקופסה סגורה.

להגשה: מניחים את פרחי הכרובית בעיגול על צלחת הגשה, יוצקים עליהם פסטו, מפזרים את השקדים הקלויים ומגישים.

SHIELD
כלים להורות דיגיטלית

POWERED
BY רימון

SHIELD הכל כלול!

גם כשהילד שלכם עם
הסמארטפון בבריכה

הגנה בהתאמה
אישית לכל משתמש

הגנה גם
ברשתות חברתיות

בקרה על זמני מסך
בכל מכשיר

לגלוש מוגנים
במהירות הסיב

99
לחודש
החל מ-

חבילת אינטרנט
סיבים 1Gb
והגנה מלאה על
כ-7 המכשירים

**מצטרפים עכשיו ונהנים מהגנה
מותאמת אישית לכל בן משפחה**

כדי לנהל חיים דיגיטליים מאוזנים - אתם זקוקים ל-SHIELD הכל כלול.
בבית, ברשת, בסושיאל, במחשב ובסמארטפון -
SHIELD מלווה ושומר עליכם בכל מקום. הצטרפו עכשיו!

*8911

rimon.net.il

מבצע אינטרנט ביתי סיבים 1Gb סינון, כולל ספק ותשתית, במחיר של 99 ש"ח לחודש, ממועד חיבור הטכנאי ל-6 חודשים בלבד | מצטרפים לחבילת 1Gb ומקבלים 3 רישיונות מובייל במחיר מוזל | התקנה וציוד קצה לרבות נתב בתשלום נוסף לפי מחירון רימון | המבצע למצטרפים חדשים בלבד עד יום 18.6.2026 על גבי תשתית סיבים בלבד של רימון, נטפייבר בזק ו-IBC בתום 6 חודשים ייגבה מחירון החברה | בכפוף לקיומה של פריסה ולתנאי הסכם ההתקשרות | החברה רשאית להפסיק את המבצע בכל עת לפי שיקול דעתה. אין כפל מבצעים.